

Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging'

In Kruibeke en Zwijndrecht

Bijlage IIIa. Toelichtingsnota tekst

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging' ligt op grondgebied van Kruibeke en Zwijndrecht.

Dit document is bijlage IIIa, de '**Toelichtingsnota tekst**' voor het GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging'.

Het GRUP bestaat uit volgende documenten:

- Bijlage I. Verordenend grafisch plan
- Bijlage II. Verordenende stedenbouwkundige voorschriften
- **Bijlage IIIa. Toelichtingsnota – tekst**
- Bijlage IIIb. Toelichtingsnota – kaarten
- Bijlage IV. Plan-MER

Er worden geen bestemmingswijzigingen doorgevoerd die aanleiding kunnen geven tot een vergoeding (planschadevergoeding, planbatenheffing, kapitaalschadecompensatie of gebruikerscompensatie), zodat het GRUP geen register bevat.

De elementen m.b.t. de watertoets zijn geïntegreerd in het plan-MER.

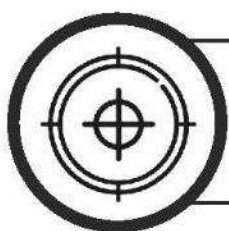
Een passende beoordeling of verscherpte natuurtoets is niet vereist.

Een RVR of ruimtelijk veiligheidsrapport is niet vereist.

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging' is, in overeenstemming met artikel 2.2.3 VCRO, tot stand gekomen binnen een planteam, met de medewerking van de ruimtelijk planners Griet De Mulder en Peter David.

PLAN

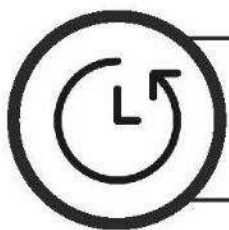
Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging'

Waarom maken we dit plan?

[[Planvoornemen](#)]

Met de wijziging van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Herstructurering kleigroeve Argex' wordt beoogd om de afvalstromen die op de kleigroeve Argex gedeponeerd kunnen worden, beperkt uit te breiden met het bergen van non-ferroslakken, (reeds vergunde) grondreiningsresidu's en niet reinigbare gronden. [Meer weten? zie hoofdstuk 3. Plandoelstelling en planopties](#)

Wat ging er aan dit plan vooraf?

[[Historiek](#)]

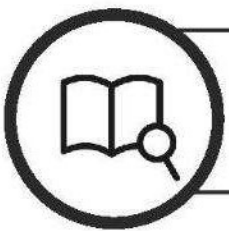
Het bestaande GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' (2012) is ontoereikend om de vooropgestelde plandoelstelling te bereiken. Hierdoor dringt er zich een beperkte wijziging op van het eerder goedgekeurde gewestelijk RUP. [Meer weten over de historiek? Zie hoofdstuk 2.](#)

Over welk gebied gaat het?

[[Plangebied](#)]

Het plangebied omvat de kleigroeve Argex op de grens van de gemeente Kruibeke en Zwijndrecht. [Een situering op kaart? Zie hoofdstuk 1.](#)

Wat kunnen de effecten zijn?

[[Scoping](#)]

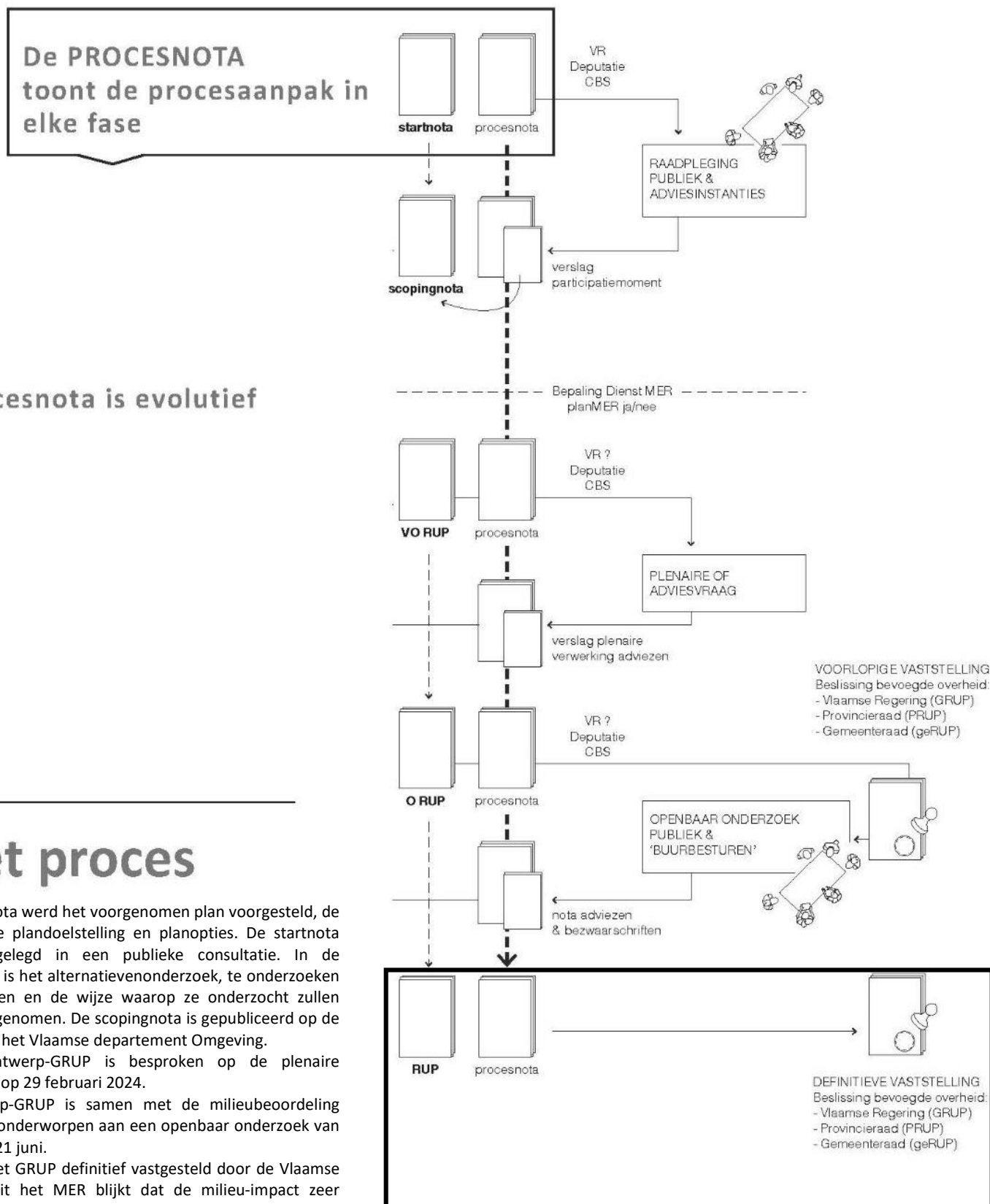
De mogelijke milieueffecten worden onderzocht in een milieubeoordeling, waarvan de resultaten geïntegreerd worden in het GRUP. Gezien de eigenschappen van de non-ferroslakken blijkt uit het MER dat er geen milderende maatregelen vereist zijn. [Meer weten over de milieubeoordeling? Zie plan-MER als bijlage.](#)

Het plan

De plandoelstelling is een aanpassing van het bestaande GRUP (2012) in functie van het verruimen van het te bergen materiaal. Naast de reeds via vergunningen toegelaten grondreiningsresidu's en niet reinigbare gronden wordt ook het bergen van non-ferroslakken mogelijk gemaakt. De non-ferroslakken worden aangevoerd via de Schelde. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen specifiek (milderende) maatregelen vereist zijn om het leefmilieu te beschermen. De bestaande Vlare-regels, die uiteraard van toepassing blijven, bieden voldoende garanties voor de bescherming van het leefmilieu. Het planvoorstel omvat een ondergrondse kruising van de N419, de Kruibeeksesteenweg.

& PROCES

Hoe ver staat het proces voor de opmaak van het GRUP?

Inhoud

1	Aanleiding en situering.....	8
1.1	Aanleiding	8
1.2	Situering plangebied	9
2	Historiek.....	11
2.1	Exploitatie site Argex-Sterhoek.....	11
2.2	Situering actoren.....	13
3	Plandoelstelling en planopties	14
3.1	Plandoelstelling.....	14
3.2	Planopties.....	14
4	Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken	20
4.1	Vlaams niveau	20
4.2	Provinciaal niveau	23
4.3	Gemeentelijk niveau	25
5	Plangebied	31
5.1	Situering	31
5.2	Bestaande juridische toestand.....	32
5.3	Bestaande feitelijke toestand	40
6	Milieubeoordeling - milieuverklaring	48
6.1	Plan-MER-plicht.....	48
6.2	Scoping.....	48
6.3	Referentietoestand	49
6.4	Scoping - disciplines	49
6.5	Milderende maatregelen	51
6.6	Locatiealternatieven	52
6.7	Inrichtingsalternatieven	53
6.8	Uitvoeringsalternatieven	56
6.9	Programma-alternatieven.....	56

7	Vertaling in het verordenend grafisch plan en verordenende stedenbouwkundige voorschriften	57
8	Ruimtebegroting.....	60
9	Op te heffen voorschriften	60
10	Register	60

Toelichtingsnota

Dit document is de toelichtingsnota van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging' op het grondgebied van Zwijndrecht en Kruibeke. Het gaat om de gedeeltelijke wijziging van het bestaande GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 2 juli 2012.

Deze toelichtingsnota bevat aanvullingen ten opzichte van het ontwerp als gevolg van het openbaar onderzoek. In artikel 11 van de stedenbouwkundige voorschriften wordt een aanpassing doorgevoerd aan het begrip "residu van grondreinigingscentra". Het grafisch plan blijft ongewijzigd. De toelichtingsnota biedt daarnaast ook informatie over de ruimtebalans en de op te heffen voorschriften na de inwerkingtreding van het GRUP. Concreet blijft het bestaande GRUP uit 2012 behouden. De voorschriften ervan worden niet opgeheven maar verruimd om het bergen van non-ferroslakken mogelijk te maken. Het GRUP bestaat omvat dus een toelichtingsnota, een grafisch plan en stedenbouwkundige voorschriften en een plan-MER.

Het GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging' werd voorbereid door het planteam, waarin de gemeenten Zwijndrecht en Kruibeke, De Vlaamse Waterweg (DVW), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het departement Omgeving vertegenwoordigd zijn.

Het planteam bevaart voor de technische aspecten deskundigen van Umicore, Sterhoek en Argex. Umicore levert de nodige informatie over het eigen productieproces dat non-ferroslakken oplevert. Sterhoek is samen met DVW en Argex de uitbater van de Argex-groeve. Voor de milieubeoordeling wordt bijkomend ondersteuning geleverd door deskundigen van M-Tech.

Fase definitief

Een geïntegreerd planningsproces kent 5 fases. De resultaten van elk van deze 5 fases worden geconsolideerd in een nota. Het definitief GRUP is de vijfde van vijf fases.

Het geïntegreerd planningsproces bevindt zich in de fase van het definitieve vaststelling GRUP. Met de goedkeuring van de startnota 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging' is het proces opgestart. Over de startnota werd het ruime publiek geconsulteerd. Op basis van de inspraak en adviezen is de scopingnota opgesteld. Daarin zijn de uit te voeren onderzoeken (milieubeoordeling) en methodologie beschreven. Over het voorontwerp-GRUP werd op 29 februari een plenaire vergadering gehouden met de adviesinstanties. Het ontwerp-GRUP werd door de Vlaamse Regering vastgesteld op 29 maart en onderworpen aan een openbaar onderzoek van 23 april tot 21 juni 2024. uitgewerkt. Het openbaar onderzoek leidt niet tot inhoudelijke wijzigingen. Het definitieve plan en de voorbereidende documenten blijven beschikbaar op www.omgevingvlaanderen.be.

Contact en info:

Departement Omgeving

www.omgevingvlaanderen.be

omgevingsplanning@vlaanderen.be

02. 553 38 00

Koning Albert II-laan 15, bus 550, 1210 Brussel

1 Aanleiding en situering

1.1 Aanleiding

Het gewestelijk RUP 'Herstructurering kleigroeve Argex - wijziging' is een beperkte wijziging van het GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' (BVR 20.07.2012).

Dit gezien er een nood bestaat vanuit het bedrijf Umicore (UPMR) Hoboken voor de berging van non-ferroslakken op korte termijn (Eind 2024/Begin 2025). Binnen het goedgekeurde GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' wordt het te bergen materiaal als volgt omschreven in de stedenbouwkundige voorschriften:

"In deze zone kunnen de ontginningsputten gebruikt worden voor het bergen van bagger- en ruimingsspecie en niet herbruikbare bodem."

Dit houdt een beperking in op vlak van te bergen materiaal. Zo is de vooropgestelde berging van non-ferroslakken niet toegelaten binnen de voorschriften van het huidig vigerende GRUP.

Op 16 november 2021 werd een omgevingsvergunningsaanvraag voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting voor het bergen van non-ferroslakken onontvankelijk verklaard op basis van de stedenbouwkundige voorschriften in het GRUP van 2012. De voorgaande verleende vergunningen voor het opvullen van de kleigroeve hadden betrekking op niet-verontreinigde bodem (rubriek 60), verontreinigde bodem (rubriek 2.3.6.b.3) en baggerspecie (rubriek 2.3.7.a) reinigingsresidu's van de grondreinigingscentra (rubriek 2.3.6.b.3) en niet-reinigbare gronden (rubriek 2.3.6.b.3). Het bergen van reinigingsresidu's van de grondreinigingscentra en niet-reinigbare gronden op de stortplaats 'Argexput' werd vergund, hoewel dit niet uitdrukkelijk vermeld is in het vigerende GRUP. De reden dat deze bijkomende afvalstoffen konden vergund worden is te vinden in het feit dat het eveneens rechtstreekse afgeleiden zijn van bodemmaterialen. De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw heeft in haar beslissing van 8 september 2016 gemotiveerd dat deze afvalstoffen van milieuhygiënische kwaliteit en aard gelijkaardig zijn aan de afvalstoffen die in het MER, horende bij de basisvergunning, werden geëvalueerd. Tevens werd geoordeeld dat het bergen van deze bijkomende afvalstoffen ongewijzigd is in werkwijze en aanvaardingscriteria waardoor ze vergund konden worden onder het bestaande GRUP en bijbehorende voorschriften.

De berging van de non-ferroslakken kan binnen het huidig juridisch-planologisch kader, zijnde het vigerende GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex', dus niet vergund worden omwille van de beperkingen in de stedenbouwkundige voorschriften. Er dringt zich dus een wijziging van het GRUP op met toevoeging in de stedenbouwkundige voorschriften waardoor het bergen van non-ferroslakken vergunbaar wordt gemaakt, dit met eventuele randvoorwaarden op vlak van milieukwaliteit, omvang en timing, mobiliteit, etc. De nabestemming (natuurgebied en bedrijventerrein) blijft behouden.

Het voorliggend planproces voorziet dan ook in de opmaak van een GRUP waarbij de stedenbouwkundige voorschriften zullen worden herzien zodat het bergen van non-ferroslakken vergunbaar wordt. Tegelijk worden in de stedenbouwkundige voorschriften ook het bergen van de

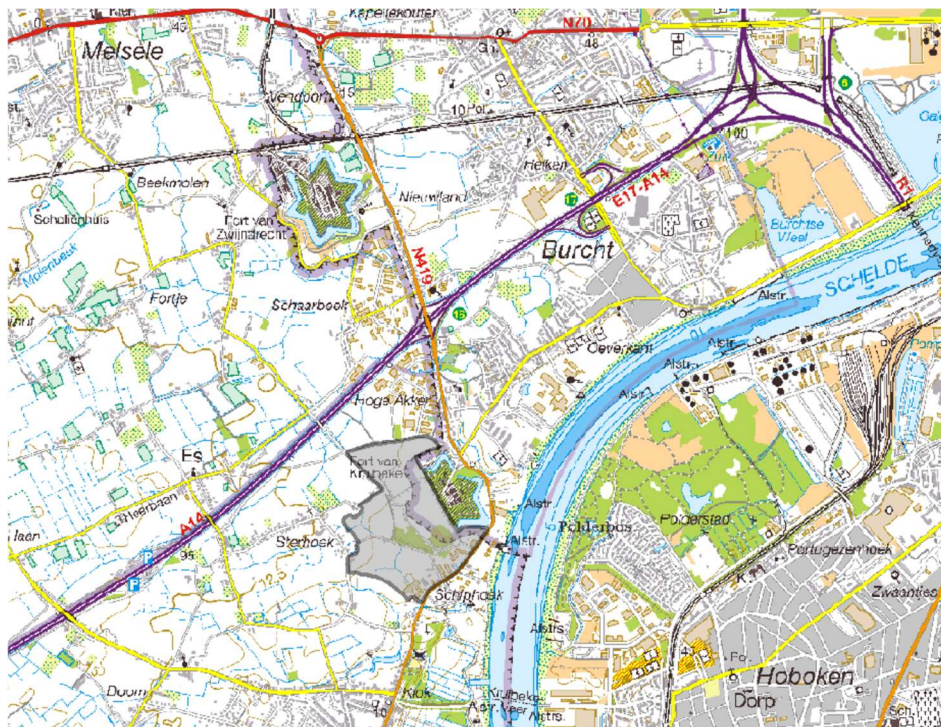
“minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateri len en niet-reinigbare gronden” opgenomen, in overeenstemming met de vergunde situatie.

1.2 Situering plangebied

1.2.1 Ruimtelijke situering

Het plangebied is ruimtelijk gesitueerd op: Kaart 0. Situering plangebied

Het planproces is gericht op de kleigroeve van Argex-Sterhoek waar de berging van non-ferroslakken wordt voorzien. De kleigroeve van Argex (bergingslocatie) is gelegen langsheen de Schelde, op Linkeroever, gedeeltelijk op het grondgebied van de gemeente Kruibeke (provincie Oost-Vlaanderen) en gedeeltelijk op het grondgebied van de gemeente Zwijndrecht (provincie Antwerpen).

De kleigroeve van Argex-Sterhoek (bergingslocatie) komt overeen met het in uitbating zijnde klei-ontginningsgebied van 51 ha waarvan 40 ha gelegen in Kruibeke en 11 ha in Zwijndrecht en is deels nog actief in ontginning door Argex NV. Het Fort van Kruibeke is ten oosten van de groeve gelegen. Een deel van het Fort is met het ontginnen verdwenen. Het oudste deel van de groeve is hoofdzakelijk in Zwijndrecht gelegen. De grootte van de volledig ontgonnen zone bedraagt circa 9,5 ha. De ontginningsdiepte bedraagt ongeveer 30-35 meter).

Het plangebied wordt als volgt bepaald in zijn bredere omgeving:

- In het noorden: ten noorden van de Heirbaan te Kruibeke ligt een landbouwgebied en een KMO-zone (Hogenakkerhoek);
- In het oosten: hier is het restant van het Fort van Kruibeke gelegen, dat nog steeds in militair gebruik is;

- In het zuiden: een KMO-zone, doorsneden door de N419. In deze KMO-zone zijn de kantoren en de verwerkingseenheden (geëxpandeerde kleikorrels) van de firma Argex gelegen, verder zuidelijk bevindt zich de Schelde;
- In het westen: landbouwgebied en een aantal woningen in de Galgenstraat, Vossenstraat en Hollestraat.

1.2.2 Ruimtegebruik en reikwijdte

De kleigroeve van Argex is vandaag in gebruik als ontginningsgebied voor de productie van “argex” en wordt gebruikt als “deponie. De ontginning van het gebied wordt in drie fasen opgedeeld:

- Kleiontginning Fase 1 bestaat uit de reeds ontgonnen groeve reikend tot aan de Heirbaan (te Kruibeke), hiervan is ongeveer 1,5 ha op Zwijndrechts grondgebied gelegen;
- Kleiontginning Fase 2 is actueel in ontginning en is een uitbreiding ten westen van de volledig ontgonnen zone op het grondgebied van Kruibeke, tussen de Haagstraat en de Vossenstraat;
- Kleiontginning Fase 3 is een uitbreiding ten westen van de Haagstraat, eveneens op het grondgebied van Kruibeke.

Het bodemgebruik in fase 1 van de oude kleiontginning is industrie (deponie). Fase 2 en 3 zijn nog deels in agrarisch bodemgebruik en deels in ontginningsgebied.

Het voorliggend GRUP, met name de zone waar de afvalstoffen zullen geborgen worden, komt overeen met deze drie genoemde ontginningsfasen. In elke fase is voorzien dat telkens 2,5 tot 3,5 miljoen m³ specie/bodem geborgen kan worden.

2 Historiek

2.1 Exploitatie site Argex-Sterhoek

Kleigroeve

Tot 1964 werd de kleigroeve uitgebaat door de NV Steenbakkerijen van Burcht. In 1964 werd de groeve verkocht aan de cementfabriek NV Portland Cement Van Den Heuvel (VDH). Er werd een nieuwe fabriek voor geëxpandeerde kleikorrels gebouwd, waar, tot vandaag, de bruine argexkorrels gemaakt worden. Op 21/09/1965 verkreeg de NV Portland Cement Van Den Heuvel een vergunning voor het exploiteren en uitbreiden van de kleiput van de steenbakkerij. Op 17/05/1965 werd via een KB de toestemming verkregen tot onteigening van bepaalde gebieden door de gemeente Kruibeke met als bestemming industrieterrein, dit met het oog op verdere ontginning.

Op 10/04/1970 vond een grondruil plaats tussen het ministerie van Landsverdediging en de NV Portland Cement Van Den Heuvel. In 1975 werd het bedrijf overgenomen door het cementbedrijf CBR, met behoud van de firmanaam. Op 1/01/1979 werd de organisatie onafhankelijk (NV Sicalex).

In 1979 werd het gewestplan goedgekeurd: het ontginningsgebied in Oost-Vlaanderen werd ingekleurd met als nabestemming industriegebied, in Antwerpen werd de nabestemming natuurgebied. Op 29/07/1988 werd door middel van het BPA Sterhoek Haaghoek (Kruibeke, Oost-Vlaanderen) het industriegebied verder gespecificeerd naar ontginningsgebied.

In 1989 smolt de NV Sicalex samen met NCGCP (Nouvelles Carrières de Grés, Calcaires et de Porphyres), waaruit de NV Gralex ontstond. Op 2/11/1990 werd via een ministerieel besluit (MB) een ontginningsvergunning afgeleverd op naam van Gralex NV, Kruibeeksesteenweg, Zwijndrecht, voor percelen in Kruibeke en Zwijndrecht. Op 10/06/1991 werd via ministerieel besluit een ontginningsvergunning bekomen op naam van Gralex NV, Woluwedal, Brussel met weigering van overdracht voor een aantal percelen te Kruibeke en Zwijndrecht. Op 20/12/1991 werd via ministerieel besluit een ontginningsvergunning bekomen op naam van Gralex NV met een aanpassing van de in vorig besluit geweigerde percelen.

Opvulling van de groeve

Op 25 september 1997 werd de BVBA Sterhoek opgericht, specifiek voor het valoriseren, het gebruik, het dempen en/of aanvullen van de kleiontginningsputten. Op 15 december 1997 werd via een besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen de overname van de vergunde kleigroeve van NV Gralex door de BVBA Argex geacteerd. Voor de provincie Oost-Vlaanderen gebeurde dit op 13 januari 1998.

Op 9/02/2000 werd het BPA Kasteleynhoek (Zwijndrecht, provincie Antwerpen) goedgekeurd. Dit BPA legt de bestemming en nabestemming van het deel van de groeve op grondgebied van de gemeente Zwijndrecht vast (natuurgebied en ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied in combinatie met waterberging en zachte vormen van recreatie). Op 11 februari 2003 werd ook de wijziging van het BPA Sterhoek-Haaghoek van 29/07/1988 goedgekeurd (bestemming: ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied in combinatie met waterwinning en passieve recreatie).

In 2003 wijzigde de maatschappelijke naam in NV Argex.

2.12_00568_00001 GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging'

Toelichtingsnota tekst

Pagina 11 van 60

Overeenkomst NV Waterwegen en Zeekanaal met NV Argex

Eind 2005 sloot de NV Waterwegen en Zeekanaal (nu de Vlaamse Waterweg) een huurovereenkomst met de NV Argex voor 15 jaar voor het gebruik van een deel van de groeve voor het bergen van niet herbruikbare baggerspecie en uitgegraven bodem. In een latere fase werd deze overeenkomst van Argex overgenomen door Sterhoek NV. De eindtermijn van de huurovereenkomst werd ingevolge een bijkomende akte opgemaakt op 1 oktober 2019, vastgelegd tot en met 31 december 2040.

Omgevingsvergunningsaanvraag voor berging van non-ferroslakken

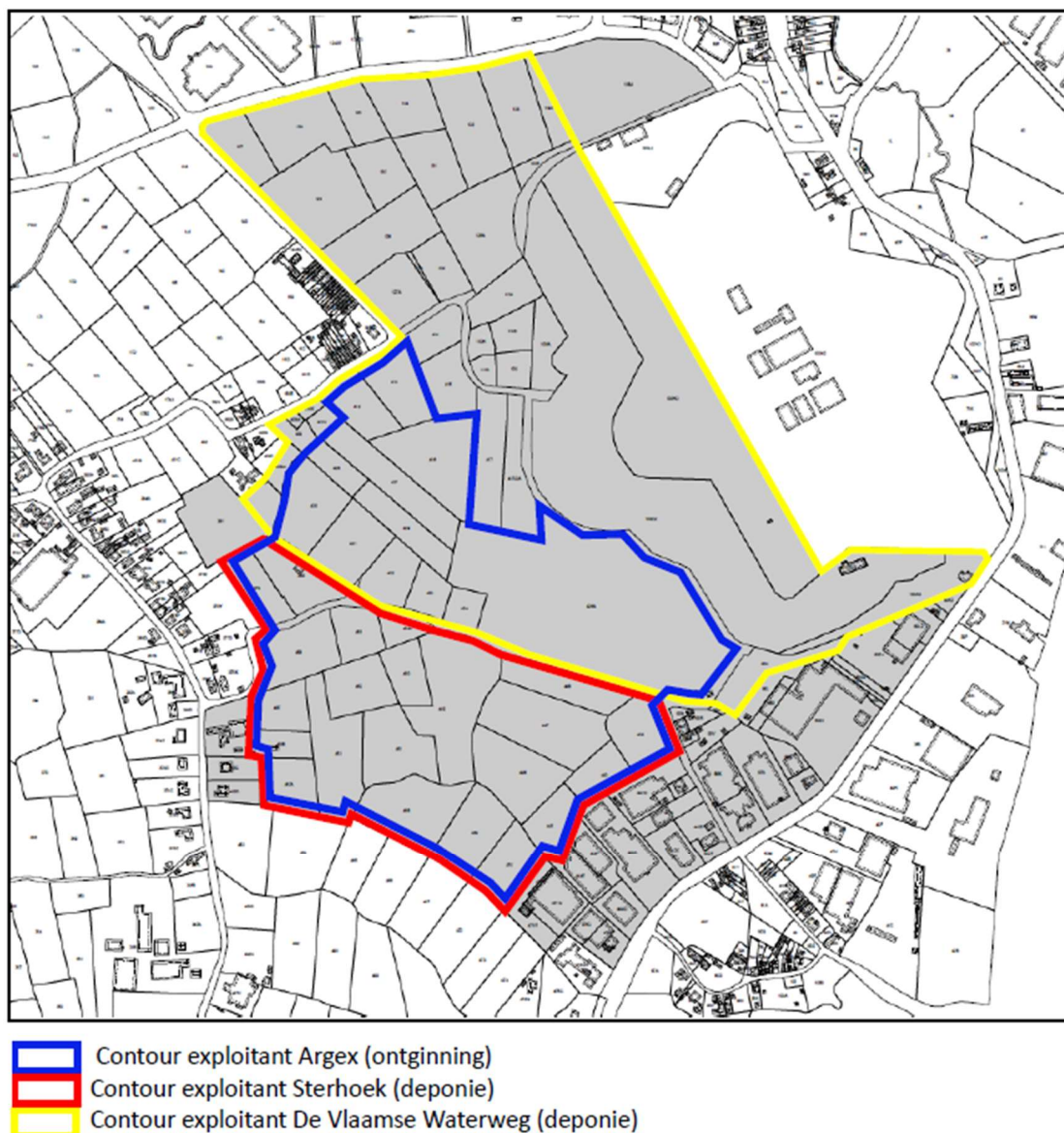
Op 16 november 2021 werd een omgevingsvergunningsaanvraag voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting voor het bergen van non-ferroslakken onontvankelijk verklaard. De voorgaande verleende vergunningen voor het opvullen van de kleigroeve hadden steeds betrekking op niet-verontreinigde of verontreinigde bodem, reinigingsresidu's van de grondreinigingscentra, niet-reinigbare gronden en baggerspecie. Het bergen van reinigingsresidu's van de grondreinigingscentra en niet-reinigbare gronden op de site Argex werd vergund, hoewel dit niet letterlijk is vermeld in het vigerende GRUP van 2012. De berging van de non-ferroslakken daarentegen kan binnen het huidige juridisch-planologisch kader, zijnde het vigerende GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex', niet vergund worden.

Exploitatie kleiwinning

Momenteel gebeurt de exploitatie van de kleiwinning enkel nog in de gemeente Kruibeke. De milieuvergunning voor deze kleiwinning werd verleend aan Argex NV. Argex gebruikt de ontgonnen klei als grondstof voor het vervaardigen van geëxpandeerde kleikorrels (de zgn. Argex-korrels). Dit gebeurt in de fabriek gelegen aan de Kruibeeksesteenweg. De percelen in de groeve zijn eigendom van Sterhoek NV. Voor de kleiwinning werden in het verleden diverse milieu- en bouwvergunningen verleend. Op dit ogenblik is de omgevingsvergunning van 11 september 2014, verleend door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen voor een termijn tot en met 10 september 2034, van toepassing.

2.2 Situering actoren

Het bedrijf NV Sterhoek is eigenaar van de gronden van de kleigroeve Argex-Sterhoek. Het bedrijf NV Argex is exploitant van de kleigroeve Argex-Sterhoek voor wat betreft de nog te ontginnen zone. De overeenkomsten tussen NV Sterhoek (voorheen op naam van NV Argex) en de NV Waterwegen en Zeekanaal (op heden: De Vlaamse Waterweg, DVW), maakt dat De Vlaamse Waterweg op vandaag gezien kan worden als exploitant en vergunninghouder (deponie) van de site kleigroeve Argex-Sterhoek. Ook de NV Sterhoek heeft een vergunde exploitatie (deponie) binnen het projectgebied van het GRUP. In totaal zijn er dus 3 vergunde exploitanten binnen de perimeter van het bestaande GRUP. Naast de rol als exploitant neemt DVW, vanuit de rol als exploitant, deel aan het planteam. Daarnaast heeft DVW ook een rol als adviesinstantie in de zin van de VCRO.

Contouren actieve exploitanten binnen perimeter GRUP

3 Plandoelstelling en planopties

3.1 Plandoelstelling

De plandoelstelling betreft een aanpassing van het bestaande GRUP in functie van het verruimen van het te bergen materiaal met non-ferroslakken en voor de reeds vergunde materialen. Hierbij kunnen randvoorwaarden op vlak van milieukwaliteit, omvang en timing, mobiliteit, etc. voorzien worden.

3.2 Planopties

3.2.1 Probleemstelling

Het bestaande GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' omvat strikte voorschriften met betrekking tot de opvulling. Binnen het goedgekeurde GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' wordt de berging van te bergen materiaal als volgt omschreven in de stedenbouwkundige voorschriften art 4.:

"In deze zone kunnen de ontginningsputten gebruikt worden voor het bergen van bagger- en ruimingsspecie en niet herbruikbare bodem."

Dit leidt er toe dat geen andere fracties kunnen geborgen worden, ook al is er hiervoor een noodzaak en ook al is de kleigroeve Argex-Sterhoek hiervoor een geschikte plaats omwille van logistieke en gebiedseigen eigenschappen.

De stedenbouwkundige voorschriften hebben er toe geleid dat op 16 november 2021 een omgevingsvergunningsaanvraag voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting voor het bergen van non-ferroslakken onontvankelijk verklaard werd. De berging van de non-ferroslakken kan binnen het huidig juridisch-planologisch kader, zijnde het vigerende GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex', niet vergund worden.

Er werden vergunningen afgeleverd voor het opvullen van de kleigroeve met niet-verontreinigde bodem, verontreinigde bodem en baggerspecie, reinigingsresidu's van de grondreinigingscentra en niet-reinigbare gronden. Het bergen van minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmaterialen en niet-reinigbare gronden, wordt, als bestaande vergunde situatie eveneens opgenomen als plandoelstelling.

3.2.2 Noodzaak tot storten van non-ferroslakken

Non-ferroslakken als resultaat van het productieproces

Umicore Precious Metal Refining (UPMR) Hoboken produceert op haar site jaarlijks ongeveer 220.000 ton non-ferroslakken uit het hoogovenproces. Deze non-ferroslakken zijn een onvermijdelijk restproduct van de complexe metallurgische flowsheet van Umicore Hoboken. De non-ferroslakken van Umicore bestaan hoofdzakelijk uit ijzeroxide, silica en calciumoxide, maar bevatten ook sporen van metalen zoals lood. Deze metalen worden maximaal uit de slakken verwijderd, maar bepaalde restanten zijn onvermijdelijk.

De kenmerken van deze non-ferroslakken van UPMR (Umicore Precious Metals Refining) is weergegeven in onderstaand overzicht. In het plan-MER is hierover meer duiding gegeven.

Umirock ® > 80mm - Technical Data Sheet

Toepassingen Materiaal voor dijkversterking

Fysische eigenschappen	Fysisch aspect	gebroken en gezeefde hoogovenslakken (non-ferro), grijs gekleurd	
	Korrelgrootte	> 80	mm
	Werkelijke dichtheid	3250 - 3750	kg/m ³
	Stortdensiteit	± 2200	kg/m ³

Chemische samenstelling

Al ₂ O ₃	3,50 - 8,50 %
As	< 0,12 %
CaO	8,00 - 18,00 %
Cu	0,25 - 0,60 %
FeO	28,00 - 43,00 %
MgO	< 2,00 %
Ni	0,02 - 0,09 %
Pb	1,00 - 2,90 %
Sb	< 0,20 %
SiO ₂	24,00 - 28,00 %
Sn	< 1,75 %
Zn	5,00 - 10,00 %

Vrije kalk < 0,1%

Formaat & verpakking	FOB Hoboken:	geladen op schip /pontoon
	EXW Hoboken:	geladen op vrachtwagen

Bijkomende informatie Grondstofverklaring OVAM: dossier 11870 geldig vanaf 30/07/2015 voor onbepaalde duur

De flowsheet van UPMR, bestaande uit een unieke combinatie van verschillende pyro- en hydrometallurgische processtappen, stelt Umicore in staat om tot 17 verschillende metalen te recyclen uit meer dan 200 verschillende grondstoffen en speelt op die manier een cruciale rol in de circulaire economie.

Als voorbeeld worden metalen uit de zogenaamde PGM (Platina Groep Metalen) gerecycleerd uit autokatalysatoren die einde-leven zijn. Deze PGM metalen kunnen dan ingezet worden in de productie van nieuwe katalysatoren (bv katalysatoren in brandstofcellen die waterstof omzetten in elektriciteit). Een ander voorbeeld is zilver dat gerecycleerd wordt uit diverse grondstoffen en ingezet kan worden in contactpunten voor oplaadeenheden van elektrische wagens. Ook minder gekende metalen worden gerecycleerd, zoals indium, selenium en telluur die in de halfgeleidertechnologie worden toegepast.

Huidig gebruik van non-ferroslakken

Momenteel worden de non-ferroslakken van UPMR ingezet als bouwstof (ook “secundaire aggregaten” genoemd), ter vervanging van natuurlijke aggregaten in de productie van beton, onder grondstofverklaringen van OVAM¹. Deze grondstofverklaringen leggen strikte voorwaarden op aan de doseringen en betonrecepturen waarin de slakken van Umicore gebruikt mogen worden. Deze beperkingen zijn in lijn met de bepalingen in het VLAREMA rond gebruik van afvalstoffen als bouwstof.

Omwille van de door de grondstofverklaring opgelegde beperkingen en omwille van bepaalde technische karakteristieken (zoals hoge dichtheid), zijn de toepassingsmogelijkheden van de non-ferroslakken van UPMR als bouwstof erg beperkt. Verstrengingen van het wetgevende kader en van de voorwaarden op deze grondstofverklaringen doorheen de jaren hebben bovendien geleid tot een significante daling van de verkochte volumes. Voor bepaalde toepassingen, zoals ongebonden gebruik als dijkversteving, werd de grondstofverklaring niet verlengd (2017). Voor toepassingen als zand- en grindvervanging in betonproductie werden strengere voorwaarden opgelegd (o.a. lagere inzetbare volumes). Dit alles heeft gezorgd voor een algemene daling van de verkoop van non-ferroslakken van Umicore. Daarnaast kunnen de slakken van UPMR ook worden gebruikt als bouwstof voor de bouw van een geluidswal op de site van UPMR in Hoboken, onder een grondstofverklaring van OVAM. Deze grondstofverklaring voorziet niet in de bouw van soortgelijke geluidswallen buiten de site van UPMR. De vrije capaciteit in de geluidswal van UPMR is echter eindig en beperkt. Verwacht wordt dat de geluidswal tussen eind 2024 en eind 2025 afgewerkt zal zijn.

Toekomstig gebruik van non-ferroslakken

UPMR heeft de afgelopen 10 jaar uitgebreid onderzoek gevoerd naar technologische verbetering van haar slakken, met focus op een maximale inzetbaarheid als circulaire bouwstof. Hoewel dit onderzoek reeds beloftevolle resultaten heeft opgeleverd, biedt het voorlopig onvoldoende garantie dat Umicore’s huidige en verbeterde non-ferroslakken blijvend als circulaire bouwstof en in voldoende grote volumes zullen kunnen ingezet worden.

Tussentijdse opslag van slakken tot een afdoende technologische behandeling beschikbaar is, is geen realistische oplossing: enerzijds gaat het over grote volumes (tot 220.000 ton jaarlijks), anderzijds is het onzeker wanneer er een oplossing voorhanden zal zijn, en of die oplossing op een energie-efficiënte manier reeds afgekoelde slakken verder kan opwerken.

Tussentijds alternatief noodzakelijk

Om de continuïteit van de recyclageactiviteiten van UPMR in Hoboken te garanderen, is het daarom van cruciaal belang om een bergingsoplossing voor de non-ferroslakken te voorzien, gezien de product- en technologische toepassingen van de non-ferroslakken ontoereikend zijn om de volledige flow aan non-ferroslakken op te vangen. Zo zou er een nood zijn om jaarlijks maximaal 220.000 ton non-ferroslakken te bergen.

¹ Grondstofverklaringen OVAM cfr. afdeling 2.4 van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA)

Niettegenstaande een bergingsoplossing voor de non-ferroslakken nodig is, blijft Umicore onverminderd onderzoek doen naar technologische oplossingen om de circulaire inzetbaarheid van slakken in andere nuttige toepassingen te maximaliseren.

3.2.3 Storten in de kleigroeve van Argex-Sterhoek

Berging non-ferroslakken

Bij het bergen van de non-ferroslakken moeten de VLAREM II-bepalingen nageleefd te worden. Hiervoor dient een apart stortvak ingericht te worden dat volledig afgescheiden is van het overige deel van de stortplaats. Dit apart stortvak dient ingericht te worden conform de VLAREM-voorschriften voor een categorie 1-stortplaats. Het fysisch afgescheiden gedeelte moet voorzien worden van een HDPE-folie met daaronder een lekdetectiesysteem en een percolaatdrainage. Op deze manier kan conform de VLAREM II voorschriften gestort worden en wordt de impact op het milieu verder beperkt.

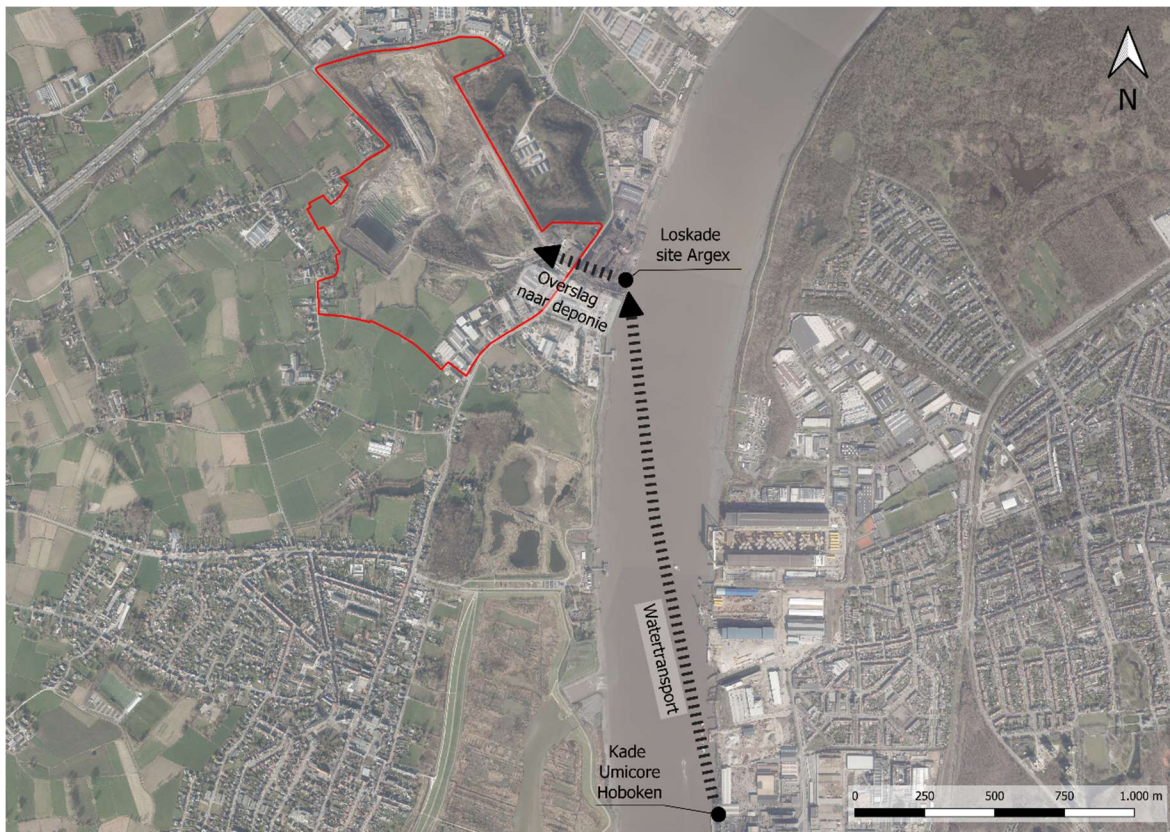
Wijze van berging van non-ferroslakken op de site kleigroeve Argex-Sterhoek

Aanleveringsroute non-ferroslakken

Zoals in onderstaande figuur weergegeven zullen de non-ferroslakken aangevoerd worden via de Schelde. Het vertrekpunt (site Umicore Hoboken) en de bestemming (deponie kleigroeve Argex-Sterhoek) zijn gelegen op ca. 2 km vogelvluchtafstand van elkaar. Dit maakt dat de slakken vlot over water aangeleverd kunnen worden. Zowel de site van Umicore Hoboken als de site kleigroeve Argex-Sterhoek beschikken over een laad- en loskade langs de Schelde.

De loskade van de kleigroeve Argex-Sterhoek is gelegen ten oosten van de gewestweg N419, terwijl de deponie ten westen van deze gewestweg is gelegen. Dit maakt dat de gewestweg op heden gekruist dient te worden om de deponie te bereiken bij watertransport. De deponie wordt vervolgens vlot bereikt via een afzonderlijke ontsluitingsweg. Om de impact op de gewestweg te minimaliseren bij het bergen van afvalstoffen in de kleigroeve Argex-Sterhoek via watertransport, wordt een ondergrondse kruising met de gewestweg gebouwd. Op die manier wordt de gewestweg maximaal gevrijwaard van transportbewegingen t.b.v. de kleigroeve. Bij de bouw moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verschillende leidingen langs de N419, waaronder hoge druk leidingen van Fluxys en Fluvius.

De aanleverroute van materiaal via watertransport naar de deponie wordt onderstaand weergegeven.

Schematische weergave van aanleverroute materiaal tussen site Umicore Hoboken en kleigroeve Argex

Ondergrondse kruising gewestweg N419

De realisatie van de ondergrondse kruising werd binnen het planproces onderzocht op zijn (technische) haalbaarheid en wordt hier benoemd gezien het functioneren van de kleigroeve met watertransport op heden gepaard gaat met een beperkte impact op de gewestweg N419.

Het is desalniettemin het voornemen om bijkomende impact op de gewestweg te minimaliseren en bij uitbreiding te reduceren. Het realiseren van een dergelijke ondergrondse kruising zou de bestaande kruisende verkeersbewegingen tot nul herleiden, zowel voor de nieuwe stroom met non-ferroslakken als voor overige stoffen die via het water kunnen aangevoerd worden.

Sinds januari 2024 is er een onderlinge concessieovereenkomst tussen de wegbeheerder Agentschap Wegen en Verkeer (hierna AWV) en de concessiehouder (Sterhoek nv) om deze ondergrondse kruising te kunnen realiseren. De overeenkomst is opgenomen als bijlage bij de scopingnota.

Tot op heden werden verschillende technische elementen uitgevoerd om tot een realisatie van deze kruising te komen:

- Grondonderzoek: er werden 2 boringen en 9 elektrische sonderingen uitgevoerd op het tracé van de ondergrondse kruising;
- Leidingonderzoek: er werd een desktopstudie uitgevoerd die ter plaatse werd geverifieerd d.m.v. ultrasone metingen;
- Er werd een uitgangspuntennota opgemaakt;
- Er werd een ontwerpplan opgemaakt;
- Er werd een draft planning opgemaakt.

Het projectteam die instond voor bovenstaande elementen en tevens zal instaan voor het verder verloop van het projectproces bestaat uit het studiebureau Alpha, het controlebureau SECO en Groep Omgeving.

Er lopen gesprekken met de betrokken partijen over de technische uitvoeringsaspecten met alle relevante partijen. Naast de gemeenten en AWW zijn dit verschillende nutsmaatschappijen (Fluvius, Fluxys, telecomoperatoren, etc.). De realisatie van een ondergrondse kruising is opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften.

3.2.4 Realisatie eindbestemming kleigroeve Argex-Sterhoek als uitgangspunt

De kleigroeve Argex-Sterhoek is op heden grotendeels ontgonnen waarvan nog een deel te ontginnen is. Het ontgonnen en te ontginnen deel van de kleigroeve is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Zwijndrecht en Kruibeke en kent een opvplicht met voorziene nabestemming 'natuur' in de provincie Antwerpen (gemeente Zwijndrecht) en nabestemming 'gemengd regionaal bedrijventerrein' op grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen (gemeente Kruibeke). Deze nabestemmingen werden reeds vastgelegd in het bestaande GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex' (2012). Het is binnen het voorliggend planinitiatief niet de intentie om deze eindbestemming te wijzigen.

De wijziging in het te bergen materiaal heeft geen impact op de te realiseren nabestemming in het GRUP. Het kan evenwel een invloed hebben op de ontwikkeling/realisatie van de nabestemming. Bijgevolg dient het bergen van het materiaal hierop afgestemd te worden. Na goedkeuring van het GRUP dient een omgevingsvergunningsaanvraag en project-MER opgesteld te worden die onderzoekt welke randvoorwaarden aan het storten worden opgelegd zodat de nabestemming gerealiseerd kan worden.

Natuurinrichtingsplan t.b.v. nabestemming 'natuur'

Voor de onderdelen van het plangebied waar een nabestemming 'natuur' geldt, wordt parallel aan voorliggende GRUP-procedure een natuurinrichtingsplan opgemaakt.

Een ontwerp van natuurinrichtingsplan is besproken met de gemeenten en geldt als kader voor de verdere exploitatie. Gezien de uiteindelijke realisatie van de nabestemming pas binnen enkele jaren verwacht wordt zijn, in onderling overleg, nog aanpassingen mogelijk.

Het natuurinrichtingsplan maakt geen deel uit van voorliggend GRUP.

4 Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken

4.1 Vlaams niveau

4.1.1 Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)

De Vlaamse Regering heeft op 23.09.1997 het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) definitief vastgesteld. Op 12.12.2003 en 17.12.2010 werd het RSV herzien. Het RSV biedt een visie aan over hoe er in Vlaanderen omgegaan dient te worden met de schaarse ruimte om een zo groot mogelijke ruimtelijke kwaliteit te krijgen.

Binnen het richtinggevend gedeelte van het RSV wordt de gewenste ruimtelijke structuur voor Vlaanderen in detail uitgewerkt voor de 'stedelijke gebieden' (en 'stedelijke netwerken'), het 'buitengebied', de 'economische gebieden' en de 'ruimte voor infrastructuur'. In functie van onderhavig projectgebied en onderzoekgebied zijn de volgende selecties binnen het RSV van belang:

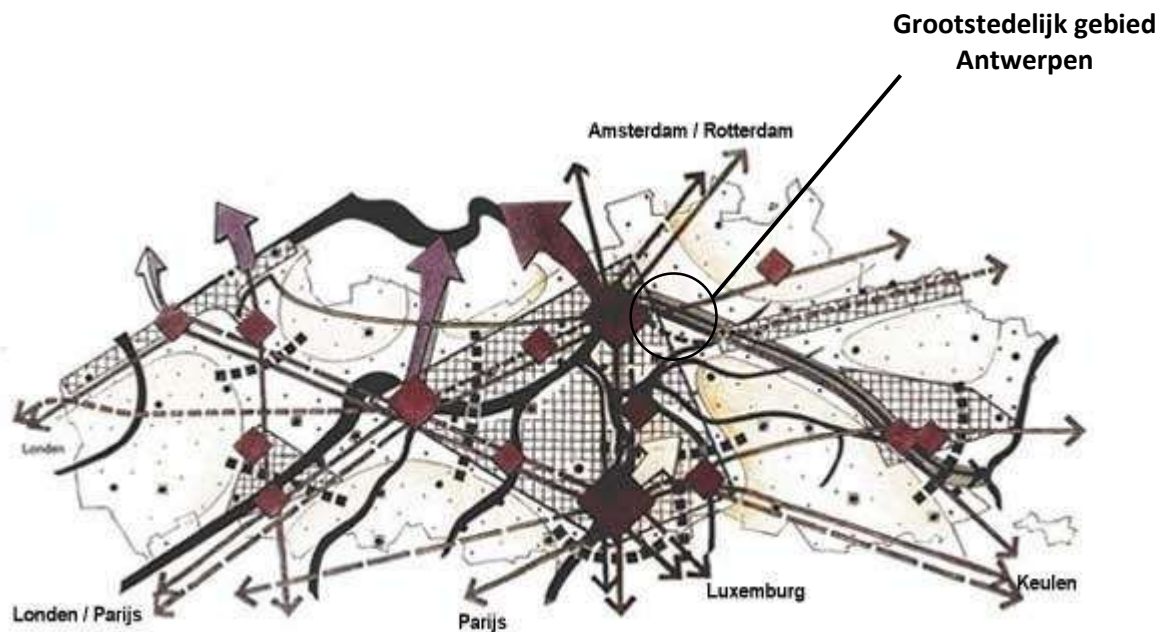
Stedelijk netwerk op internationaal niveau: de Vlaamse Ruit

Kruibeke en Zwijndrecht liggen in het stedelijk netwerk de Vlaamse Ruit. Het Vlaams stedelijk kerngebied tussen Antwerpen, Gent, Brussel en Leuven wordt in Noordwest-Europa gezien als één van de zes structuurbepalende stedelijke regio's van internationale betekenis.

De ontwikkelingsperspectieven voor de Vlaamse Ruit mogen er niet toe leiden dat het stedelijk netwerk wordt gelijkgesteld met één grootstedelijk gebied. Binnen de Vlaamse Ruit moet tot een ruimtelijke afstemming tussen enerzijds de verschillende groot-, regionaal- en kleinstedelijke gebieden en de buitengebied gemeenten worden gekomen. De inplanting van nieuwe activiteiten moet - conform het principe van de gedeconcentreerde bundeling - de bestaande stedelijke en economische structuur als basis nemen.

De ruimtelijke visie opgebouwd bij de uitwerking van het stedelijk netwerk Vlaamse Ruit, moet worden opgevat als een gebiedsgerichte invulling van de inhoudelijke opties van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Daarbij staan de volgende doelstellingen voor de ontwikkeling van de Vlaamse Ruit voorop:

- Het selectief invullen van activiteiten teneinde optimaal de geboden (inter)nationale potenties van het stedelijk netwerk te benutten (hoogwaardige diensten voor bedrijven, ...). De bedoeling van deze selectieve invulling is precies om plaatsen binnen de Vlaamse Ruit die beschikken over deze (inter)nationale potenties, niet te belasten met activiteiten die geen behoefte hebben aan een vestigingsplaats met een internationale uitstraling.
- Het veiligstellen van haar internationale positie inzake bereikbaarheid (via de lucht, het water, het spoor, de weg en de telecommunicatie) ten opzichte van de Randstad en het Ruhrgebied.
- Het aantrekken van activiteiten en investeringen van internationaal belang (zowel industriële als tertiaire, ...) door een samenhangend en sturend aanbodbeleid van voldoende en hoogwaardig uitgeruste bedrijventerreinen (o.a. met telematica-infrastructuur), hoogwaardige stedelijke voorzieningen, een gedifferentieerd aanbod van voorzieningen, recreatieve en andere functies (natuur, landbouw, ...).

Figuur 1: Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – schematische weergave van de gewenste ruimtelijke structuur

Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen

Het voorliggende plangebied is grotendeels gelegen binnen de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen. In uitvoering van de bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden de stedelijke gebieden afgebakend om er ruimte te voorzien voor wonen, werken, groen, recreatie en andere stedelijke activiteiten.

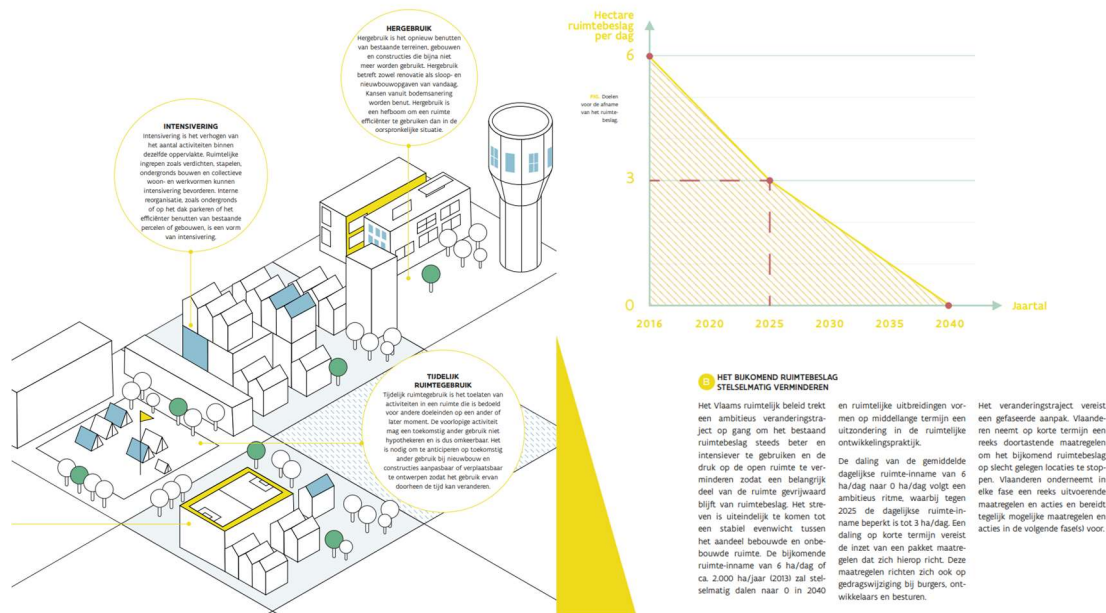
De afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen werd definitief vastgesteld op 19.06.2009 en is van kracht op 09.07.2009. Het voorliggende plangebied van de kleigroeve Argex behoort tot het grootstedelijk gebied.

Enkel het verordende voorschrift van Artikel 0. Afbakeningslijn grootstedelijk gebied Antwerpen is van toepassing:

“De gebieden binnen de afbakeningslijn behoren tot het grootstedelijk gebied Antwerpen. Met uitzondering van de deelgebieden waarvoor in dit plan voorschriften werden vastgelegd, blijven de op het ogenblik van de vaststelling van dit plan bestaande bestemmings- en inrichtingsvoorschriften onverminderd van toepassing. De bestaande voorschriften kunnen door voorschriften in nieuwe gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen of BPA’s worden vervangen. Bij de vaststelling van die plannen en bij overheidsprojecten binnen de grenslijn gelden de relevante bepalingen van de ruimtelijke structuurplannen, conform de decretale bepalingen in verband met de verbindende waarde van deze ruimtelijke structuurplannen.”

4.1.2 Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)

De Vlaamse Regering keurde op 30.11.2016 het Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) goed. Vervolgens op 20.07.2018 keurde de Vlaamse Regering de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goed. Dit zijn belangrijke formele stappen op weg naar het BRV, dat het RSV zal vervangen. De strategische visie van het BRV omvat een toekomstbeeld en een overzicht van de voornaamste beleidsopties op lange termijn, met name de strategische ruimtelijke doelstellingen van de Vlaamse Regering.

Figuur 2: Strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)

De Vlaamse Regering heeft als doel om het bestaand ruimtebeslag beter en intensiever te gebruiken en zo de druk op de open ruimte te verminderen. De bedoeling is om het gemiddeld bijkomend ruimtebeslag terug te dringen van 6 hectare per dag vandaag naar 3 hectare per dag in 2025. De inname van nieuwe ruimte moet tegen 2040 volledig gestopt zijn. De ontwikkeling van nieuwe woningen, werkplekken en voorzieningen zal dus meer en meer moeten gebeuren op goed gelegen locaties in onze steden en dorpen. In de meeste gevallen kan dat met beperkte ingrepen zoals het opsplitsen van grote woningen of kavels. Op een beperkt aantal plaatsen kan dat betekenen dat er voor hoogbouw gekozen wordt om een sterke verdichting te realiseren.

4.1.3 Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan 'Boomse Klei in het Waasland'

Het Oppervlakedelfstoffen decreet voorziet in de opmaak van bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen (BOD) voor elk samenhangend oppervlakedelfstoffengebied. Doel van deze plannen is om op basis van een realistische en onderbouwde behoeftebepaling en na afweging van economische, geologische, ruimtelijke en ecologische criteria te komen tot een door de Vlaamse Regering afgewogen en vastgestelde programmatie van oppervlakedelfstoffenwinning voor de volgende 25 jaar. De afgewogen programmatie in goedgekeurde oppervlakedelfstoffenplannen vormt de basis voor opmaak van gewestelijke RUP's met betrekking tot ontginningen.

Voor het ontginningsgebied ter hoogte van het Fort van Kruibeke zijn de ontwikkelingsperspectieven nog niet vastgelegd in een BOD. De opmaak van een BOD op korte termijn is overigens niet voorzien omdat er ten aanzien van de bevoorrading van Boomse klei niet direct problemen worden verwacht. Het gaat hier om bestaand aanbod waar voorliggend RUP in feite niets aan verandert.

4.2 Provinciaal niveau

4.2.1 Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen (PRS-A)

Voor de gemeente Zwijndrecht, onderdeel van het grootstedelijk gebied Antwerpen, is het provinciaal ruimtelijk structuurplan van Antwerpen relevant.

Het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA) werd op 25 januari 2001 bij ministerieel besluit goedgekeurd.

In uitvoering van het RSPA koos het provinciebestuur van Antwerpen als één van de eerste strategische projecten de binnenste fortengordel rond Antwerpen ('Herover de Fortengordel'), vooral omwille van het structurerend belang van de gordel op niveau van het stedelijk gebied Antwerpen. Het opzet van de studie is gericht op concrete voorstellen voor de ontwikkeling van een belangrijk historisch patrimonium dat in de rand van de stad een grote rol zou kunnen spelen.

Voor elk fort werd een functie gekozen rekening houdend met de samenhang tussen de verschillende functies, de nood aan afstemming van de forten onderling en het belang van de lokale verankering. Het fort van Kruibeke (gelegen op grondgebied Zwijndrecht) werd in de visie van deze studie omschreven als extreem fort, een plek voor avonturensporten, duiken, ...² Deze optie is niet langer houdbaar vanuit het gegeven dat de groeveputten heden zullen worden opgevuld met ontwaterde baggerspecie, reinigingsresidu's van grondreiningscentra en niet reinigbare gronden.

Op heden werd door de provincie Antwerpen nog geen geactualiseerd projectprogramma geformuleerd.

4.2.2 Beleidsplan Ruimte provincie Antwerpen

Op 26 oktober 2023 stelde de provincieraad het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen definitief vast. Op 30 januari 2024 is het definitieve Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen bekendgemaakt door het te publiceren in het Belgisch Staatsblad. Het vervangt het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Antwerpen (RSPA) uit 2001.

² Herover de fortengordel. Concept Vestiging Antwerpen. Ruimtelijk planologische ontwikkelingsmogelijkheden van de Brialmontforten rond Antwerpen. Provincie Antwerpen/Stramien cvba, maart 2002.

4.2.3 Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Oost-Vlaanderen (PRS-OV)

Voor de gemeente Kruibeke, waartoe het merendeel van het plangebied behoort, is het provinciaal ruimtelijk structuurplan van Oost-Vlaanderen relevant.

Richtinggevende bepalingen

Het Provinciaal Structuurplan Oost-Vlaanderen (PRS) is op 18 februari 2004 door de Vlaamse minister, bevoegd voor ruimtelijke ordening, goedgekeurd. Op 25 augustus 2009 werd een eerste herziening goedgekeurd en op 18 juli 2012 werd een tweede herziening goedgekeurd door de Vlaamse minister, bevoegd voor ruimtelijke ordening.

De ruimtelijke ontwikkeling van de provincie Oost-Vlaanderen wordt uitgewerkt volgens verschillende deelruimten. De gemeente Kruibeke bevindt zich in de deelruimte het 'E17-netwerk'.

De visie op de ruimtelijke ontwikkeling van het 'E17 netwerk' Westelijk Openruimtegebied wordt verwoord met de slagzin 'het E17-netwerk als stedelijk netwerk op provinciaal niveau'. Deze visie wordt vertaald in een 5-tal concepten:

- Structureren van de interne en externe bereikbaarheid;
- Wonen en woon-ondersteunende functies bundelen en verweven in de kernen;
- Openruimtecorridors, buffer tussen de stedelijke ontwikkelingen;
- Regionale economie op goed ontsloten plekken en gekoppeld aan de centrale plaatsen;
- Groenverbindingen in riviervalleien en tussen de groene stapstenen, als ecologische en recreatieve assen door het netwerk.

Met deze visie en concepten als basis zijn de ontwikkelingsperspectieven per deelstructuur verder uitgewerkt:

Economische structuur: De provincie selecteerde Kruibeke als een kern in het buitengebied. Hierdoor dient Kruibeke een buitengebiedbeleid te voeren. Het buitengebiedbeleid is gericht op het behoud, het herstel, de ontwikkeling en het verweven van de belangrijke structurerende elementen vanuit een integrale, samenhangende ruimtelijke visie op het buitengebied. Sectorale ontwikkelingen moeten hierin worden gekaderd.

Als kern in het buitengebied is Kruibeke niet opgenomen in de gewenste ruimtelijk-economische structuur van Oost-Vlaanderen. Op gemeentelijk niveau is bedrijvigheid grotendeels verweven met de nederzettingsstructuur of zonevreemd en als dusdanig niet structuurbepalend, uitgezonderd binnen het noordelijk tewerkstellingsgebied. Binnen de regio wordt de ruimtelijk-economische structuur bepaald door het E17-netwerk met de economische knooppunten Temse en Beveren en door de haven van Antwerpen. Vooral het economisch knooppunt Beveren is belangrijk voor Kruibeke, aangezien dit knooppunt in het PRS Oost-Vlaanderen een belangrijke rol te vervullen krijgt in de opvang van economische ontwikkelingen die zich perifeer voordoen langs de E17. Het noordelijk tewerkstellingsgebied behoort ruimtelijk functioneel tot het E17-netwerk door de aanwezige economische bedrijvigheid en door de ligging van het gebied in de onmiddellijke omgeving van de E17 en van het op- en afritten-complex Kruibeke/ Beveren/ Zwijndrecht. Het gebied heeft belangrijke

transfermogelijkheden als locatie met een hoofdweg, de E17, en een hoofdwaterweg, de Schelde, op korte afstand van elkaar (1,5 km).

4.2.4 Beleidsplan provincie Oost-Vlaanderen: Conceptnota 'Maak Ruimte voor Oost-Vlaanderen 2050'

De provincie Oost-Vlaanderen werkt aan een nieuwe Beleidsplan Ruimte dat op termijn het PRS moet vervangen. Het voorontwerp van het plan werd op 7 april 2022 goedgekeurd door de deputatie. Op 6 september 2023 werd echter beslist om de voorlopige vaststelling van het ontwerp in te trekken omdat het plan onvoldoende gedragen bleek te zijn. Er wordt momenteel gewerkt aan een nieuw ontwerp-beleidsplan.

4.3 Gemeentelijk niveau

4.3.1 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) Kruibeke

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Kruibeke werd definitief vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2005 en goedgekeurd door de deputatie op 23 februari 2006. Het GRS van Kruibeke werd nadien gedeeltelijk herzien (definitief vastgesteld door de gemeenteraad op 2 juli 2007 en goedgekeurd door de deputatie op 20 september 2007).

Algemeen

Binnen het GRS worden algemeen een aantal ruimtelijke concepten vooropgesteld voor 'Kruibeke binnen zijn ruimere context':

- 1) De ontwikkelingsperspectieven van de natuurlijke structuur van Vlaanderen zijn bepalend voor de gewenste ruimtelijke structuur van Kruibeke:
De polder van Kruibeke behoort tot de Scheldevallei en tot de gewenste natuurlijke structuur op Vlaams en Provinciaal niveau.
- 2) Kruibeke vormt het scharnierpunt tussen de Antwerpse groene gordel en de Scheldevallei:
De groene gordel rond Antwerpen is een groenstructuur op grootstedelijk niveau, waarvan de rivier de Rupel een belangrijke drager is. De Scheldevallei vormt de basis van de natuurlijke structuur van Vlaanderen met de riviervalleien als groene vingers.
- 3) Kruibeke, Bazel en Rupelmonde zijn poorten tussen het stedelijk netwerk en de Scheldevallei:
Kruibeke, Bazel en Rupelmonde behoren tot de nederzettingsstructuren in het PRS Oost-Vlaanderen, omschreven als de versnoering van kernen langs de Schelde van Kruibeke tot Wetteren. Deze kernen functioneren als poorten tussen het stedelijk kerngebied 'de Vlaamse Ruit' en de Scheldevallei.
- 4) Het agrarisch plateau onderdeel van de open ruimtecridor door het E17-netwerk:

Binnen de open ruimtecorridors vormen de aanwezige open ruimten en de natuurlijke en landschappelijke waardevolle gebieden de uitgangspunten. Het landbouwgebied van Kruibeke is essentieel voor het behoud van de continuïteit binnen het noordelijk open ruimtegebied op provinciaal niveau. Het gebied vormt een belangrijke buffer ten opzichte van Antwerpen en het E17-netwerk.

5) Regionale versus lokale tewerkstelling:

Het noordelijk tewerkstellingsgebied van Kruibeke heeft de potentie van een regionaal economisch knooppunt, vooral door de ligging van het gebied ten opzichte van de E17, de Schelde en het stadsgewest Antwerpen.

Deelruimte: Noordelijk tewerkstellingsgebied

Het plangebied van voorliggend RUP is cf. het GRS Kruibeke gelegen binnen de deelruimte 'Noordelijk tewerkstellingsgebied'. Het noordelijk tewerkstellingsgebied is de tewerkstellingspool in het noorden van de gemeente. Het is een heterogeen gebied bestaande uit verschillende tewerkstellingszones:

- 1) KMO-zone 'Hogen Akkerhoek' + lokaal bedrijventerrein uitbreiding 'Hogen Akkerhoek' : deze zone is georiënteerd op en ontsloten via de E17 en het op- en afrittencomplex Kruibeke/ Beveren/ Zwijndrecht;
- 2) **Kleigroeve 'Argex'** : ontginning geselecteerd op Vlaams niveau, namelijk de actieve kleinwinning uit de Boomse klei ten noorden van Kruibeke;
- 3) KMO-zone 'De Zeven Bochten' : lokale KMO's in het noordelijk woon- en handelslint van gewestweg N419;
- 4) Watergebonden industrie tussen gewestweg N419 en de Schelde (Argex, Roegiers) en industriële ondernemingen langs gewestweg N419 (WAF, Seghers, Stuer).

Centraal in het gebied ligt het fort van Kruibeke op grondgebied Zwijndrecht dat behoort tot de fortengordel rond Antwerpen die wordt beschouwd als een structureel, historisch en landschappelijk waardevol geheel. Het gebied wordt doorkruist door de Zwaluwbeek die rechtstreeks uitmondt in de Schelde.

Het noordelijk tewerkstellingsgebied behoort ruimtelijk functioneel tot het E17-netwerk door de goede ontsluiting voor autoverkeer en vrachtvervoer via het op- en afrittencomplex van de E17. Het gebied blijft gericht op lokale tewerkstelling, maar de druk van vooral transportbedrijven om zich in het gebied te vestigen is groot en leidt tot het voortzetten van bovenlokale economische activiteiten.

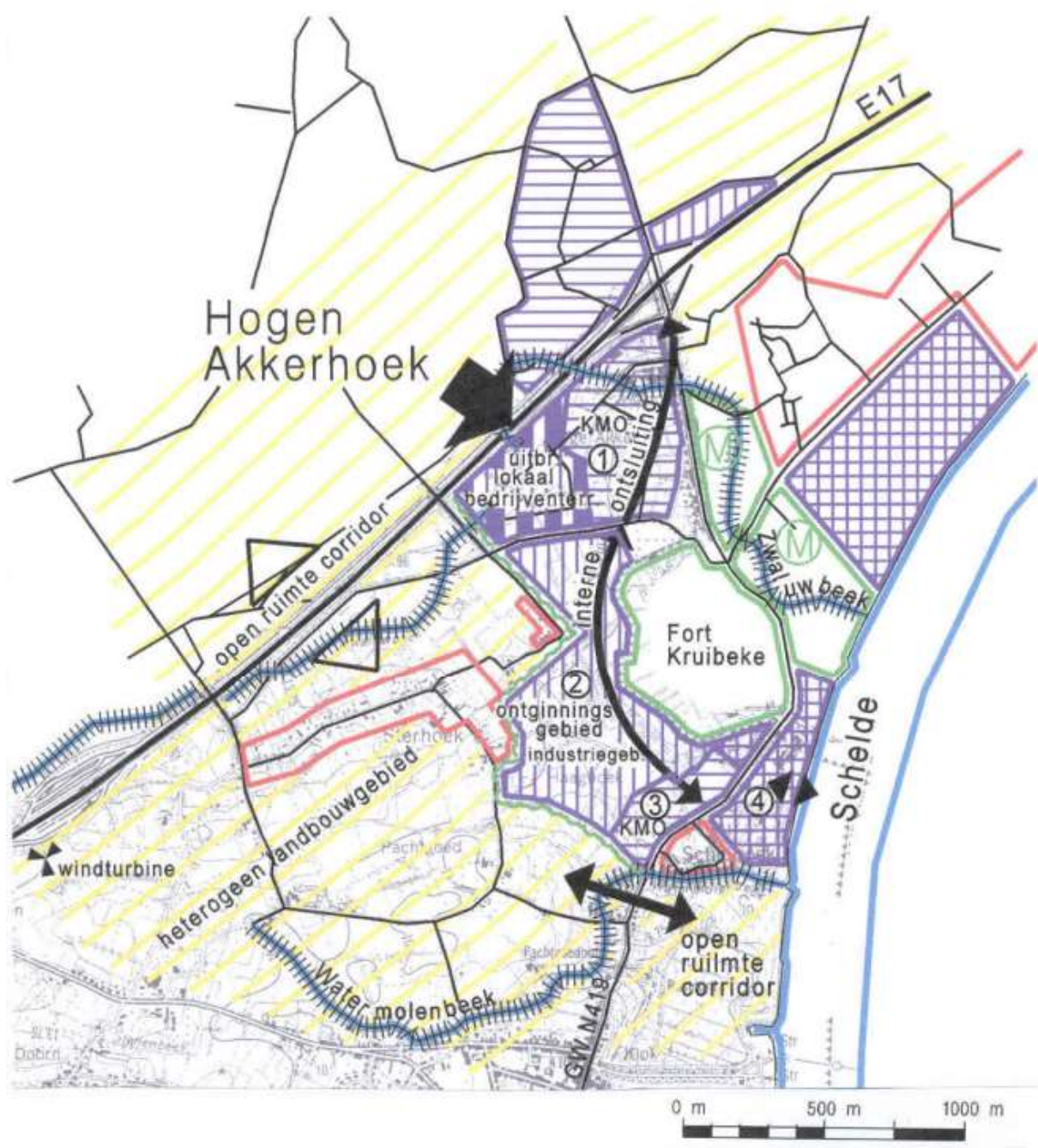
Binnen het noordelijk tewerkstellingsgebied wordt ruimte voorzien voor lokale bedrijvigheid door de aanleg van een lokaal bedrijventerrein, aansluitend bij de bestaande KMO-zone van de 'Hogen Akkerhoek'. Het lokaal bedrijventerrein fase 1 is goedgekeurd en fase 2 en 3 zijn in procedure. Het lokaal bedrijventerrein wordt zodanig gestructureerd dat bovenlokale bedrijven kunnen worden geweerd.

De verkeersafwikkeling binnen het gebied gebeurt rechtstreeks via de E17 en het op- en afrittencomplex nr. 16 'Kruibeke/ Beveren/ Zwijndrecht' en via gewestweg N419 voor de zones binnen

het noordelijk tewerkstellingsgebied die niet rechtstreeks kunnen aangesloten worden op het op- en afrittencomplex.

Het beleid ten opzichte van deze deelruimte is er op gericht de verschillende zones beter te structureren, op elkaar af te stemmen en de transfermogelijkheden tussen de Schelde en de E17 te optimaliseren, in functie van de economische ontwikkeling van het gebied.

Tot slot wordt de suggestie gedaan het noordelijk tewerkstellingsgebied te scheiden van het buitengebied van Kruibeke als een tewerkstellingspool, geconcentreerd rond het op- en afrittencomplex 16 van de E17, behorend tot het E17-netwerk. Het gebied is duidelijk een concentratiegebied voor economische activiteiten dat ruimtelijk functioneel behoort bij het E17-netwerk en aansluit bij gelijkaardige tewerkstellingszones in Beveren en Zwijndrecht. Regionale economische bedrijvigheid is hierdoor moeilijk te weren.

Schaal: 1:20.000

Structuurplan Kruibeke

Kaart 22 Noordelijk
tewerkstellingsgebied

Bron: Technische dienst, Kruibeke

Vier tewerkstellingszones:

- ① KMO-zone Hogen Akkerhoek + uitbreiding lokaal bedrijventerrein
- ② Argex: ontginning + industrie
- ③ KMO-zone : zeven bochten - GW N419
- ④ Watergebonden industrie + transfermogelijkheden

ligging + ontsluiting E17 en Schelde

Deelruimte 'noordelijk tewerkstellingsgebied' (GRS Kruibeke)

4.3.2 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) Zwijndrecht

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Zwijndrecht werd definitief goedgekeurd op 22 maart 2001.

Algemeen

Zwijndrecht beschouwt het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV) en het ruimtelijk structuurplan van de provincie Antwerpen (RSPA) als kader voor de gemeentelijke structuurplanning. Het RSV en het RSPA vormen niet alleen een formeel kader doch zijn inhoudelijk sterk bepalend en richtinggevend voor het Zwijndrechtse structuurplan, omwille van de ligging in het grootstedelijk gebied en de aanwezigheid van talrijke infrastructuren van bovenlokaal belang.

De algemene visie voor de gemeente Zwijndrecht wordt als volgt kernachtig samengevat:

“Het streven naar een (voor)stedelijk gebied dat zich gefaseerd en kwalitatief ontwikkelt, waar een goede woonkwaliteit samen gaat met een uitgebouwd en milieuvriendelijk werk- en verblijfsklimaat.”

Binnen het GRS worden algemeen een aantal ruimtelijke concepten vooropgesteld voor ‘Zwijndrecht binnen zijn ruimere context’:

- 1) Zwijndrecht, poort tot het grootstedelijk gebied Antwerpen:
Zwijndrecht, kwalitatieve woonomgeving in het grootstedelijk gebied, kan zich verder ontwikkelen tot poort voor het grootstedelijk gebied Antwerpen. Het verder trekken van de tram en de uitbouw van park & ride-voorzieningen langsheen N70 passen binnen dit concept.
- 2) Openruimtecorridors in het oosten en het westen:
De (nog) aanwezige open ruimten, de natuurlijke en landschappelijk waardevolle gebieden gelden als uitgangspunt. Het niet vastgroeien aan het stedelijk woongebied van Antwerpen-linkeroever, noch aan het kleinstedelijk gebied Beveren-Melsele is ook uiterst belangrijk in functie van de eigen identiteit.
- 3) Centrale as als verbinding tussen beide kernen:
De centrale as, als (nieuwe) verbinding tussen Zwijndrecht en Burcht, wordt de ruggengraat voor de verdere ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. De centrale cultuurrijke as bindt Zwijndrecht en Burcht en creëert samenhang in verschillende woonwijken, werkomgevingen, enz.

Gewenste ruimtelijk-economische structuur

Differentiatie van bedrijventerreinen en zones voor diensten en kleinhandel

De gemeente differentieert haar bedrijventerreinen naar:

- zeehavengebied: het industriegebied ten noorden van N49;

- regionaal bedrijventerrein met de nadruk op de watergebonden activiteiten: het bedrijventerrein in Burcht;
- regionale en lokale bedrijventerreinen Lindenstraat west, Lindenstraat oost, Westpoort (ex-Van Pelt) en Baarbeek, gericht op Krijgsbaan of E17:
 - Lindenstraat west: gemengd lokaal bedrijventerrein;
 - Lindenstraat oost: gedeeltelijk te reserveren als gemengd lokaal bedrijventerrein voor de herlokalisatie van bedrijven uit het woongebied en zonevreemde bedrijven; het overige gedeelte te ontwikkelen als gemengd regionaal bedrijventerrein;
 - Westpoort (ex-Van Pelt): gedeeltelijk te reserveren als gemengd lokaal bedrijventerrein voor de herlokalisatie van bedrijven uit het woongebied en zonevreemde bedrijven; het overige gedeelte her in te vullen als gemengd regionaal bedrijventerrein met beperkte mogelijkheden voor handel en diensten;
 - Van Laere en Antwerpsesteenweg: gemengd regionaal bedrijventerrein;
 - Baarbeek: thematisch (high-tech) regionaal bedrijventerrein;
- lokale kleinhandels- en dienstenzones noordoost (V.T.B.-V.A.B.) en zuidoost (G.B.-site uit te breiden) van knooppunt nr. 17 van E17.

Hierin wordt gesteld dat er veel aandacht dient uit te gaan naar de natuurlijke waarde van de forten, en dit naast de cultuurhistorische waarde. Langsheen de fortengordel wordt samenhang en eenheid nagestreefd door een geheel van natte biotopen, enkel zachte vormen van recreatie zijn ter ondersteuning hiervan toegelaten. Een actief natuurbeheer is gewenst. Alle forten op grondgebied Zwijndrecht waaronder ‘het fort van Kruibeke’ zijn geselecteerd als stedelijke natuurelementen. De drie forten zijn geselecteerd als puntbakens in het landschap waartussen een open ruimteverbinding dient gerealiseerd te worden. De omgeving van de forten en lunet Halve Maan zijn geselecteerd als gave landschappen.

Voor het vigerende gewestelijk RUP op het grondgebied van de gemeente Zwijndrecht was het BPA Kasteleynhoek (MB 09.02.2000) van kracht. Dit BPA voorziet in de bestemming “natuurgebied in combinatie met waterberging en drinkwatervoorziening en zachte vormen van recreatie (bv. wandelen)”. De natuurontwikkeling dient te gebeuren op basis van een natuurrichtplan. Belangrijk tot slot is dat het voorschrift bepaalt dat de groeve “noch gedeeltelijk, noch volledig volgestort” mag worden. De gemeente is geen voorstander van een wijziging van het BPA maar kan zich vinden in een opvulling van de groeve mits de nabestemming natuur behouden blijft.

De nabestemming natuur werd dan ook in het huidige vigerende GRUP ‘Herstructurering Kleigroeve Argex’ opgenomen.

5 Plangebied

5.1 Situering

De Argex-kleigroeve is gelegen langsheen de Schelde, op linkeroever, gedeeltelijk op het grondgebied van Kruibeke (provincie Oost-Vlaanderen) en gedeeltelijk op het grondgebied van de gemeente Zwijndrecht (provincie Antwerpen).

Onderstaand wordt het plangebied en de directe omgeving gesitueerd t.a.v. de meest recente orthofoto.

Situering plangebied op orthofoto (Orthofoto, 2023)

5.2 Bestaande juridische toestand

De juridische toestand is weergegeven over volgende kaarten:

Kaart 2. Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Kaart 3. Bestaande juridische toestand: andere plannen.

5.2.1 Verordende plannen

Gewestplan Antwerpen

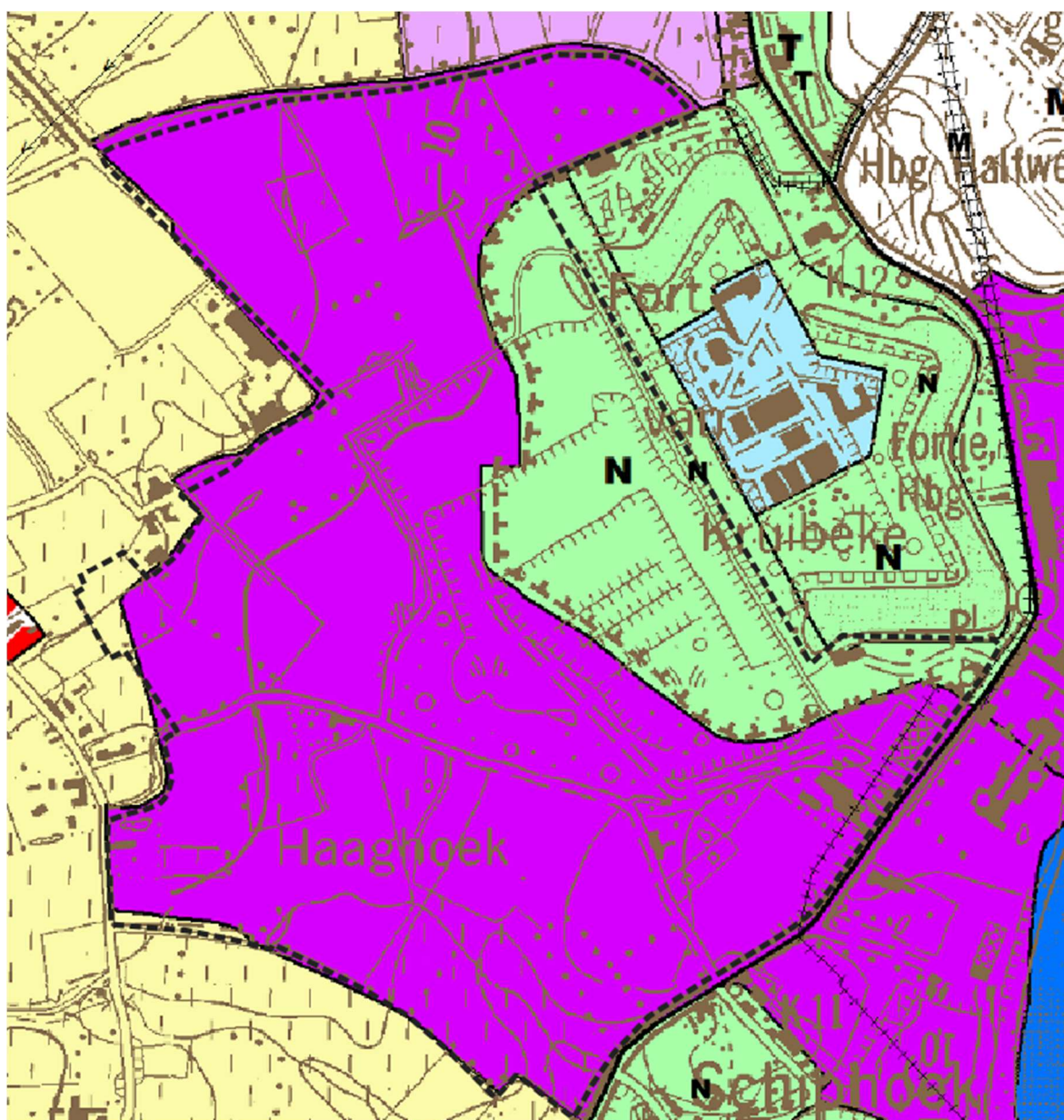
Het plangebied is zowel gelegen binnen het gewestplan Antwerpen (d.d. 13.12.1978) als binnen het gewestplan St.Niklaas – Lokeren (d.d. 07.11.1978).

Het onderdeel van het plangebied binnen het gewestplan Antwerpen valt grotendeels samen met de contour van het voormalige fort van Kruibeke met bijhorende grachtengordel. Deze zone wordt in het gewestplan enerzijds vastgelegd als ‘gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut’, meer bepaald voor de aardgasleiding: Kruibeke-Ham en als militaire domeinen (fort van Kruibeke). Anderzijds is de zone rond het fort van Kruibeke inclusief grachtengordel als ‘natuurgebieden’ vastgelegd.

Gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren

Het plangebied is zowel gelegen binnen het gewestplan Antwerpen (d.d. 13.12.1978) als binnen het gewestplan Sint-Niklaas – Lokeren (d.d. 07.11.1978).

Het onderdeel van het plangebied binnen het gewestplan Sint-Niklaas-Lokeren heeft grotendeels betrekking op de zuidwestelijke delen van de kleigroeve Argex en is vastgesteld als ‘industriegebieden’ op het gewestplan. De bestemmingzone ‘industriegebieden’ is echter wijder vastgesteld dan de contouren van de kleigroeve Argex, ook de open ruimte ten zuiden van de ontginningsputten is op het gewestplan als ‘industriegebieden’ vastgesteld. Dit open ruimtegebied valt echter niet binnen de contour van het voorliggende planproces.

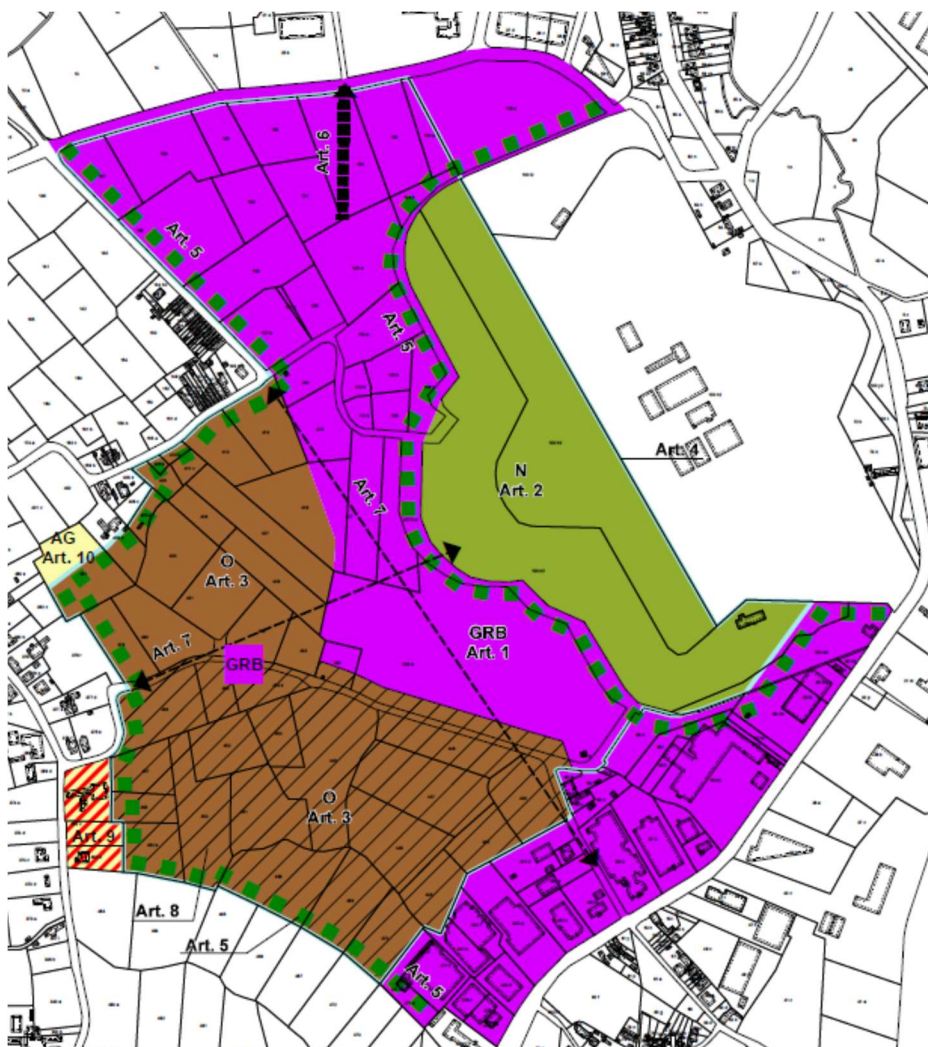
Uitsnede gewestplan t.a.v. contour plangebied

Gewestelijk RUP “Herstructurering Kleigroeve Argex”

Het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) Afbakening van de gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen “Herstructurering Kleigroeve Argex” is van kracht. Dit werd definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 20 juli 2012.

De kleigroeve Argex-Sterhoek is gedeeltelijk gelegen in een gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming gemengd regionaal bedrijventerrein, een gebied voor gemengd regionaal bedrijventerrein en natuurgebied (Fort van Kruikeke).

Het merendeel van het GRUP is vastgesteld als art. 1 ‘gemengd regionaal bedrijventerrein’ (paarse kleur). De zone aansluitend op het fort van Kruikeke wordt vastgesteld als art. 2 ‘natuurgebied’ (groene kleur) en is bestemd voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur. De derde bestemmingszone betreft art. 3 ‘gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming gemengd regionaal bedrijventerrein’. Op deze bestemmingszone geldt de overdruk art. 3.2 ‘nabestemming gemengd regionaal bedrijventerrein’. Deze zone wordt dus na ontginning en verontdiepen ingezet als gemengd regionaal bedrijventerrein.

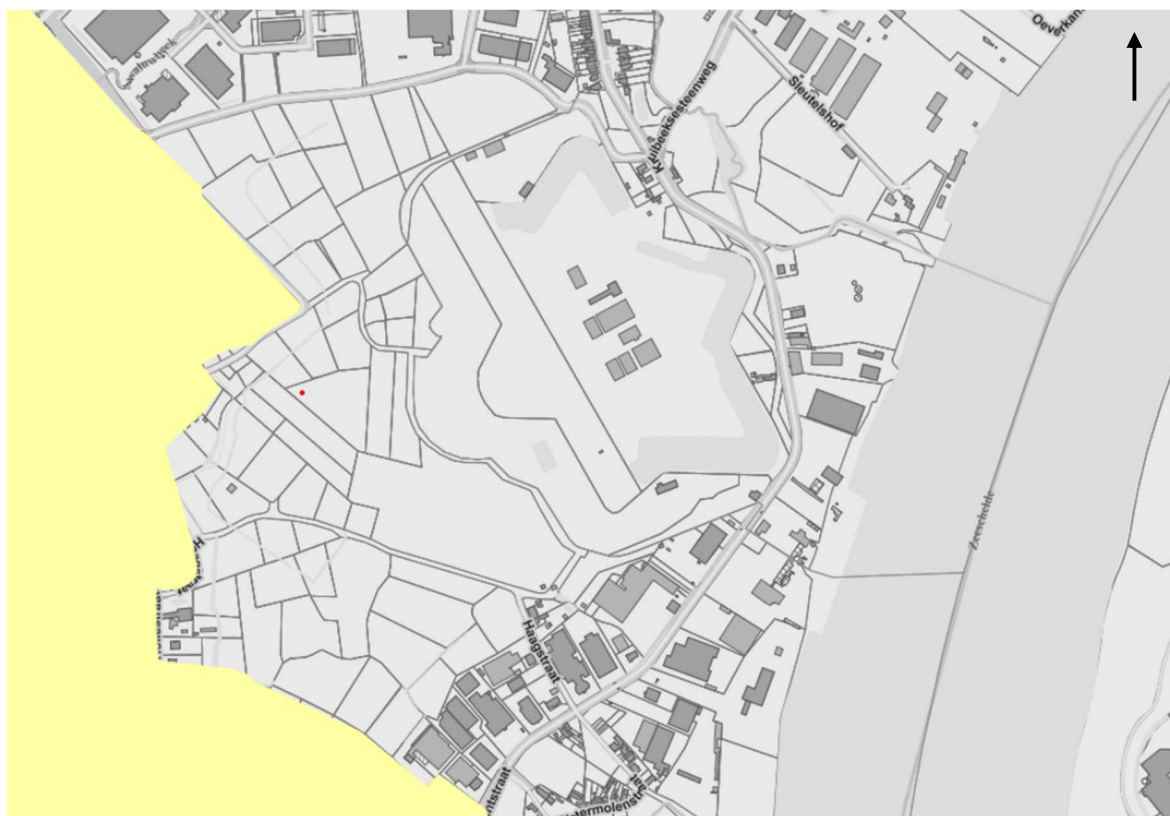

Uitsnede grafisch plan GRUP Afbakening voor de gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen “Herstructurering Kleigroeve Argex” (BVR 20 juli 2012)

Beleidsmatig Herbevestigd Agrarisch Gebied (HAG)

In de omgeving van het plangebied bevindt zich beleidsmatig herbevestigd agrarische gebied. Deze bestaande agrarische, natuur-, bos- en overige groengebieden werden in 2009 door de Vlaamse Regering beleidsmatig herbevestigd. De herbevestigde agrarische gebieden zijn één van de gevolgen van de afbakeningsprocessen in de buitengebiedregio's.

Binnen de contour van het GRUP is er geen agrarisch gebied beleidsmatig herbevestigd (HAG). De gronden onmiddellijk ten westen van de plancontour zijn herbevestigd als agrarisch gebied.

Situering plangebied met HAG (GRB, 2023)

5.2.2 Verordeningen

Gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen	Gewestelijke verordening van 05.07.2013 en gewijzigd op 15.07.2016 inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.
Provinciale stedenbouwkundige verordeningen	Provinciale verordening van 23.07.2008 inzake het overwelden van baangrachten.
Gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen	Niet van toepassing

5.2.3 Vergunningstoestand

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de afgeleverde vergunningen betrekking hebbende op het plangebied.

Nr.	Vergunning-verlenende overheid	Datum beslissing	Referentie	Naam van de exploitant zoals die vermeld wordt in het besluit
1	Bestendige Deputatie Antwerpen	27/11/2008	MLAV1/0800000379	WenZ NV
2	Vlaamse Minister	10/07/2009	AMV/00150180/1001B	WenZ NV
3	Bestendige Deputatie Antwerpen	25/11/2014	MLVER-2014-0090	WenZ NV
4	Bestendige Deputatie Antwerpen	18/02/2016	MLAV1-2015-0259	WenZ NV
5	Vlaamse Minister	08/09/2016	AMV/000150180/1005B	WenZ NV
6	Bestendige Deputatie Oost-Vlaanderen	29/01/2009	082/46013/58/2/A/1	WenZ NV
7	Bestendige Deputatie Oost-Vlaanderen	30/07/2009	M03/46013/58/2/W/1	WenZ NV
8	Vlaamse Minister	29/03/2018	AMV/000157744/1001B	Sterhoek NV
9	Vlaamse Minister	21/03/2019	OMV_2018094383/B	De Vlaamse Waterweg-Sterhoek NV
10	Vlaamse Minister	11/12/2020	OMV/2020078999	NV De Vlaamse Waterweg
11	Vlaamse Minister	28/06/2022	OMV/2022023489	Sterhoek NV

Daarnaast lopen er twee vergunningsaanvragen binnen het plangebied:

- OMV/2022083191, aangevraagd door De Vlaamse Waterweg (04/12/2023)
- OMV/2024003809, aangevraagd door De Vlaamse Waterweg (13/03/2024)

5.2.4 Erfgoed

Bouwkundig erfgoed

Volgens het decreet tot bescherming van Monumenten en Stads- en Dorpsgezichten (1976), dat actueel ingewerkt is in het decreet Onroerend Erfgoed (2013), zijn verschillende gebouwen, relictten, stads- en dorpsgezichten geïnventariseerd en/of beschermd.

Deze bescherming zijn weergegeven op Kaart 3 'Bestaande juridische toestand: andere plannen'

Beschermd monumenten	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.
Beschermd stads- en dorpsgezichten	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.
Vastgestelde Inventaris Bouwkundig Erfgoed	Het fort van Kruibeke met omliggende walgrachten (ID 97944) heeft een totale oppervlakte van ca. 15,4 ha. Het fort van Kruibeke is een bakstenen fort van de binnenste fortengordel, uit de periode van de uitbreiding van de vesting Antwerpen na 1870. Die uitbreiding gebeurde ten westen en ten noorden van Antwerpen. Het fort van Kruibeke paste in de westelijke uitbreiding op de linker Scheldeoever van de stad. Na zijn demilitarisering in 1947 boette het fort van Kruibeke aan belang in. De ruimtelijke relaties tussen de elementen in de opbouw van het forteiland zijn verstoord. Teveel elementen in de opbouw van het forteiland zijn verdwenen en andere niet fort-gerelateerde gebouwen toegevoegd, om het nog als geheel te ervaren.
Wetenschappelijke Inventaris Bouwkundig Erfgoed	

Landschappelijk erfgoed

Volgens het decreet betreffende Landschapszorg (1996), dat actueel ingewerkt is in het decreet Onroerend Erfgoed (2013), zijn verschillende landschappen geïnventariseerd en/of beschermd.

Wetenschappelijke Inventaris Landschappelijk Erfgoed	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.
Vastgestelde Inventaris Houtige Beplantingen met Erfgoedwaarde en Inventaris Historische Tuinen en Parken	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.
Vastgestelde landschapsatlas	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.
Beschermd landschappen	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.

Archeologisch erfgoed

Volgens het decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium (1993), die actueel ingewerkt is in het decreet Onroerend Erfgoed (2013) zijn verschillende archeologische zones geïnventariseerd en/of beschermd.

Gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt	Gebied 556: de ontginningszone van de kleigroeve Argex-Sterhoek (ID: 121413).
Vastgestelde inventaris archeologische zones	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.
Beschermde archeologische sites	Niet binnen -of grenzend aan- het studiegebied.

5.2.5 Natuur

De gebieden met een bescherming vanuit natuur zijn weergegeven op Kaart 3 'Bestaande juridische toestand: andere plannen'

Internationaal of Europees niveau

Habitatrichtlijngebieden (Europese Richtlijn 92/43/EEG)	Langsheen de loop van de Zeeschelde is het gebied "Schelde- en Durme-estuarium van de Nederlandse grens tot Gent" aanwezig.
Ramsar-gebieden (Europese Richtlijn 79/409/EEG)	Niet binnen een straal van 1 km rond het studiegebied.
Vogelrichtlijngebieden (Europese Richtlijn 79/409/EEG)	Ten zuiden van het plangebied, langsheen de westelijke oever van de Zeeschelde, is het gebied "Durme en de middenloop van de Schelde" aanwezig.

Vlaams niveau

Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN): grote eenheden natuur (GEN) en grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO)	Ten zuiden van het plangebied, langsheen de westelijke oever van de Zeeschelde, is het gebied "De Vallei van de Boven Zeeschelde van de Dender- tot de Rupelmonding" aanwezig. Dit betreft een deel van het Integraal Verbindings- en Ondersteunend Netwerk (IVON).
Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON): natuurverbindings- en natuurverwevingsgebieden	Ten oosten van het plangebied, langsheen de oostelijke oever van de Zeeschelde, is het gebied

(Decreet betreffende het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu 1997)	“Slikken en schorren langsheen de Schelde” aanwezig.
Bosreservaten (Bosdecreet 1990)	Niet binnen een straal van 1 km rond het studiegebied.
Duinreservaten (Duinendecreet 1993)	Niet binnen een straal van 1 km rond het studiegebied.
Natuurreservaten (Decreet betreffende het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu 1997)	Ten zuiden van het plangebied, op ca. 500m afstand, is het natuurreservaat “Het Kortbroek” gelegen.

5.2.6 Water

Zie bijlage: Kaart 1a ‘Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (fluviaal)’

Zie bijlage: Kaart 1b ‘Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (pluviaal)’

Beschermingszones grondwaterwinningen (decreet houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer 1984)	Niet binnen een straal van 1 km rond het studiegebied.
Bevaarbare waterlopen	De Zeeschelde is gelegen op ca. 400 m ten oosten van het plangebied.
Onbevaarbare waterlopen en grachten	Ten noordoosten van het plangebied kent de Zwaluwbeek, onbevaarbare waterloop van 2 ^{de} categorie, zijn verloop. Ten zuiden van het plangebied kent de Watermolenbeek, onbevaarbare waterloop van 2 ^{de} categorie, zijn verloop.
Overstromingsgevoelige gebieden 2017 (decreet Integraal Waterbeleid 2003)	Binnen het studiegebied zijn verschillende mogelijks en effectief overstromingsgevoelige gebieden gelegen.

5.2.7 Lijninfrastructuur

Gewestwegen	N419 (Temse-Zwijndrecht)
Spoorwegen	Niet binnen een straal van 2 km rond het studiegebied.
Waterwegen	Schelde

5.3 Bestaande feitelijke toestand

In dit hoofdstuk wordt de bestaande feitelijke toestand beschreven op hoofdlijnen. Vanuit de verschillende relevante disciplines worden de belangrijkste aandachtspunten beschreven. Daarbij wordt rekening gehouden met de verschillende relevante schaalniveaus: de toestand in het plangebied, de onmiddellijke omgeving en de aanwezige netwerken.

Het plangebied is beperkt tot de deponie, dus een deel van het bestaande GRUP 'Herstructureringskleingroeve Argex'. Voor de berging van non-ferroslakken wordt een deel van de deponie aangeduid (met een rode contour).

De beschrijving van de bestaande toestand gebeurt a.d.h.v. kaartmateriaal en vormt mede de basis voor de scoping van mogelijke milieueffecten en het verder onderzoek naar de milieueffecten.

De bestaande feitelijke toestand is weergegeven op volgende kaarten:

Kaart 1a. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (fluviaal).

Kaart 1b. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (pluviaal).

5.3.1 Ruimte

Het plangebied is voornamelijk in gebruik als groeve en in functie van industrie. De site van het Fort van Kruibeke kent een recreatieve functie en wordt bestempeld als 'overige bebouwde terreinen'. In de omgeving van het plangebied komen verschillende landgebruiksvormen voor. Zo bevindt er zich in hoofdzaak industrie rondom het plangebied. Ten zuidwesten van het plangebied is de lintbebouwing langs de Vossenstraat (huizen en tuinen) duidelijk zichtbaar. Ten westen van het plangebied is er een korrel akkerland met af en toe graslanden aanwezig, ingekneld tussen de groeve, het woonlint en de autosnelweg E17.

5.3.2 Mobiliteit

Het plangebied, met name de kleigroeve, wordt in het zuidoosten ontsloten door een private ontsluitingsweg op de gewestweg N419. Langs de zuidelijke grens van het plangebied is de Haagstraat aanwezig die de verbinding vormde tussen de Vossenstraat/Hollestraat en de gewestweg N419. De Haagstraat werd in het verleden grotendeels afgeschaft voor het deel liggende in de ontginningszone. Het plangebied wordt niet gekenmerkt door uitgesproken mobiliteitsinfrastructuur.

5.3.3 Geluid

Voor geluid zijn de strategische geluidsbelastingskaarten (wegverkeer, spoorverkeer en luchtverkeer) en de MIRA geluidsbelastingskaart (wegverkeer) beschikbaar (Geopunt, toestand 2016 en 2018 respectievelijk). In het plangebied wordt het geluidsklimaat in grote mate bepaald door de geluidsemissie afkomstig van het wegverkeer van de N419 en de E17. In het plangebied komt geen (relevante) geluidsbelasting van spoor- of luchtverkeer voor.

Volgens de strategische geluidsbelastingskaart ligt de geluidsbelasting overdag ter hoogte van de noordelijke uithoek van het plangebied en de bedrijfsunits langs de N419 tussen de 70 en 80 dB(A). 's Avonds en 's nachts zien we deze geluidbelasting afnemen tot 60 en 70 dB(A). Het overgrote deel van het plangebied kent zowel overdag als 's nachts een gemiddelde geluidsbelasting van 50 en 60 dB(A).

Volgens de strategische geluidsbelastingskaart ligt de nachtbelasting L_{night}-niveau voor de drukst belaste zones over het algemeen 10 dB(A) lager dan het L_{den}-niveau.

In een groot deel van het plangebied worden de referentiewaarden ter beheersing van overmatige geluidshinder ter hoogte van de ontsluitingswegen, die voor L_{den} 65 dB(A) / L_{night} 55 dB(A) bedragen, overschreden.

5.3.4 Lucht

De huidige luchtkwaliteit in de omgeving van het plangebied wordt voornamelijk beïnvloed door de uitlaatgassen van voertuigen en specifieke lokale bronnen waaronder gebouwenverwarming (winterperiode), landbouw,...

Langs de N-wegen (zoals de N419) en de autosnelwegen (zoals de E17) kan aangenomen worden dat de impact van wegverkeer aantoonbaar kan zijn, maar deze impact neemt snel af met de afstand tot de weg.

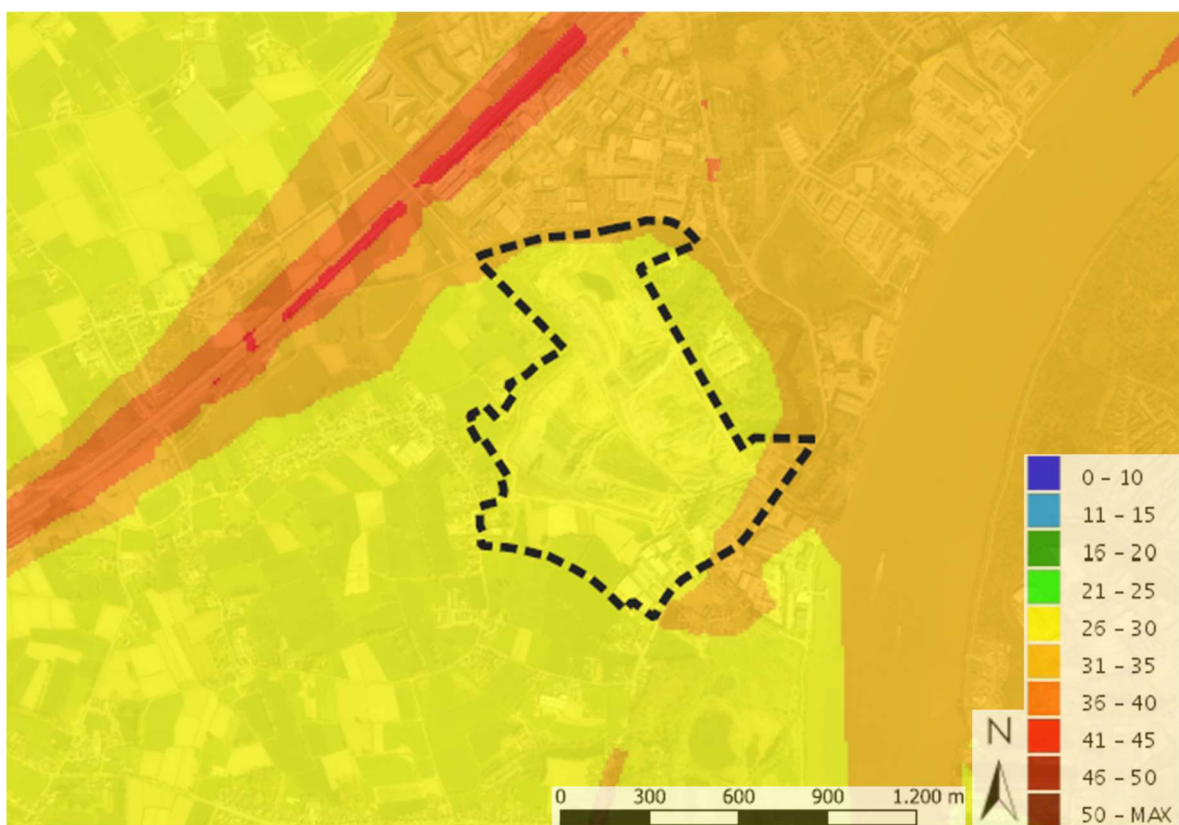
Figuur 3: Gemodelleerde jaargemiddelde concentratie PM10 in 2019 (bron VMM)

De jaargemiddelde PM10 concentratie ligt hierbij in de range tussen 26 en 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ centraal in het plangebied en in de range tussen 31 en 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ langsheen de N419 in het zuidoosten van het plangebied. Hiermee wordt nog steeds aan de wettelijke grenswaarde van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ voldaan.

Figuur 4: Gemodelleerde jaargemiddelde concentratie PM_{2,5} in 2019 (bron VMM)

De jaargemiddelde PM_{2,5} concentratie ligt voor het volledige plangebied in de range tussen 21 en 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, waarmee de wettelijke grenswaarde van 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt overschreden.

Figuur 5: Gemodelleerde jaargemiddelde concentratie NO₂ in 2019 (bron VMM)

Voor het grootste deel van het plangebied ligt de jaargemiddelde NO₂ concentratie lager dan 30 µg/m³. Enkel langsheen enkele wegen met meer verkeer (t.h.v. N419) worden hogere concentraties berekend tot maximaal ca. 35 µg/m³. Hiermee wordt nog steeds voldaan aan de wettelijke grenswaarde van 40 µg/m³.

T.a.v. luchtkwaliteit is wegverkeer de meest relevante emissiebron gekoppeld aan het plan. Voor NO₂, de meest kritische pollutant, is dit ook de dominante emissiebron. Op locaties met verhoogde NO₂ concentraties te wijten aan verkeer kan ook uit gegaan worden van hogere concentraties aan roet en aan ultra fijn stof. Voor deze parameters liggen er evenwel geen wettelijke grenswaarden vast.

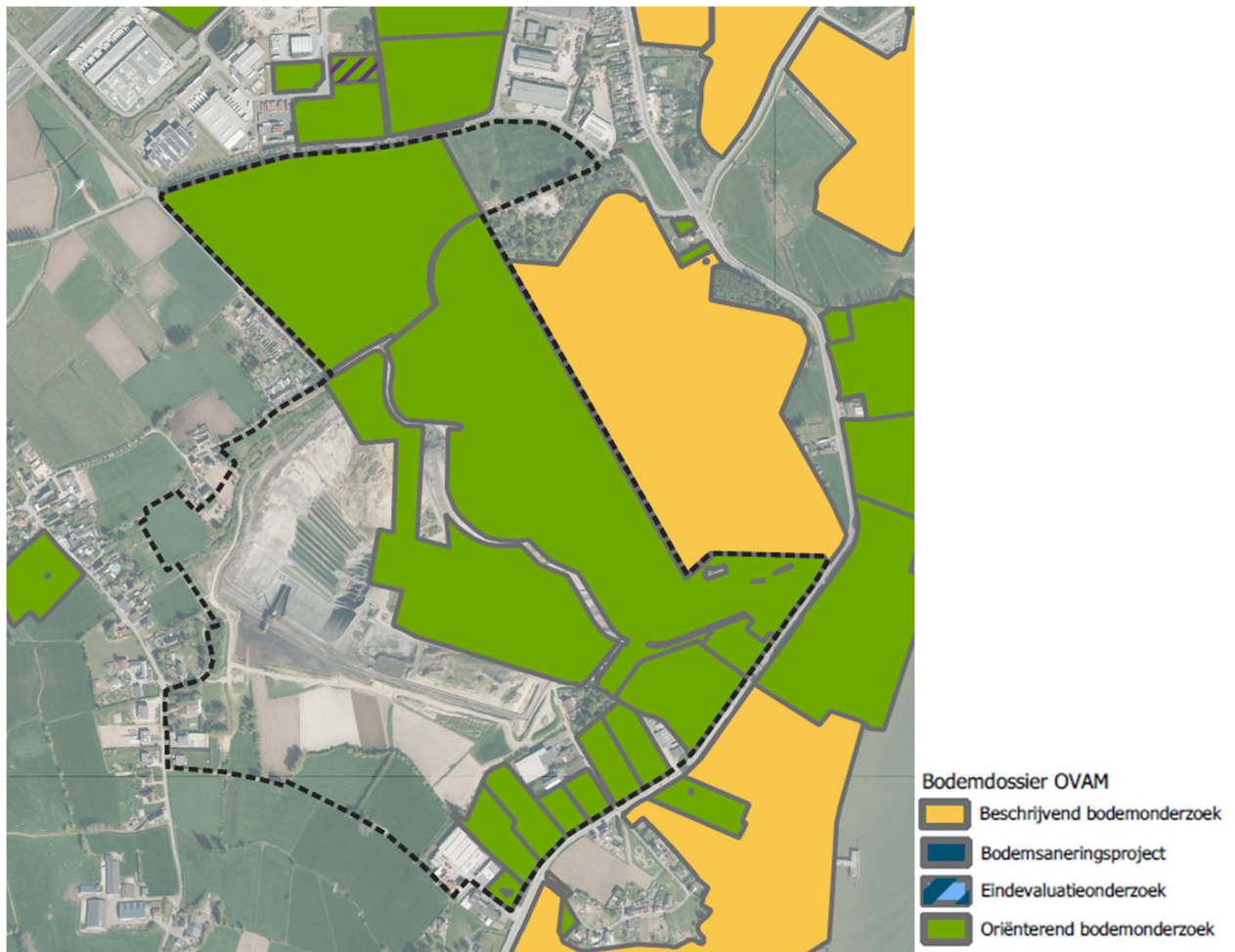
5.3.5 Gezondheid

Met betrekking tot de discipline mens-gezondheid zijn geen gegevens bekend betreffende de mogelijke belasting van de menselijke gezondheid. Wel kunnen de waargenomen geluidshinder en luchtkwaliteit afgewogen worden t.a.v. de vooropgestelde grenswaarden. Hiervoor verwijzen we naar de onderdelen geluid en lucht.

5.3.6 Bodem

Het reliëf en de bodemtextuur in het gebied werden beïnvloed door de Schelde. De bodem binnen het plangebied bestaat volgens de bodemkaart hoofdzakelijk uit leem en zand: vochtig zandleem, droog en vochtig zand (antropogeen). Waar de ontginning reeds vergevorderd is wordt de bodem vastgesteld als een antropogene bodem.

Het plangebied is enigszins reliëfrijk door de antropogene invloed (ontginningswerkzaamheden). De bodems zijn hierdoor voornamelijk niet erosiegevoelig.

Figuur 6: Bodemonderzoeken (Bron: OVAM)

Er zijn in de databank van OVAM verschillende bodemonderzoeken gekend binnen de contour van het plangebied. In de contour van het plangebied heeft dit betrekking op oriënterende bodemonderzoeken. Ten noordoosten, t.h.v. het fort van Kruibeke, is een beschrijvend bodemonderzoek aanwezig.

5.3.7 Water

Informatie over het aspect water is weergegeven op volgende kaarten:

Kaart 1a 'Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (fluviaal)'

Kaart 1b 'Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (pluviaal)'

Inzake oppervlaktewater is het plangebied gelegen in het stroomgebied van de Schelde. Er bevinden zich verschillende waterlopen: de Schelde als bevaarbare waterloop en de Watermolenbeek en de Zwaluwbeek als waterlopen van 2de categorie. Het grondwater in het plangebied en omgeving is hoofdzakelijk matig gevoelig (type 2) en weinig gevoelig (type 3) voor grondwaterstromingen. Ten noordoosten van het fort van Kruibeke is het grondwater zeer gevoelig voor grondwaterstroming (type 1).

Vanwege het zandsubstraat ten noorden van de Schelde is het plangebied langs deze zijde volledig infiltratiegevoelig. Er zijn geen grondwaterwinningen binnen het plangebied en/of in de onmiddellijke omgeving.

In het plangebied is de zone grenzend aan het fort van Kruibeke (ontginningsfase 1) vastgesteld als overstromingsgevoelig gebied en dit onder fluviale invloed. Dit gebied wordt gekenmerkt door een kleine kans op overstromingen. Binnen het plangebied worden eveneens enkele overstromingsgevoelige zones aangeduid onder pluviale invloed, dit gaande van middelgrote tot kleine overstromingskansen.

De overstromingsrisico's kunnen als volgt geïnterpreteerd worden (cf. Watertoets):

- een middelgrote overstromingskans (Donkerblauw ingekleurde gebieden): het gaat om gebieden waar er jaarlijks meer dan 1% kans is op een overstroming (T100).
- een kleine overstromingskans (Middenblauw ingekleurde gebieden): het gaat om gebieden waar er jaarlijks 0,1 tot 1% kans is op een overstroming (T1000).
- een kleine overstromingskans onder klimaatverandering (Lichtblauw ingekleurde gebieden) (T1000hCC).

Het regen- en grondwater opgevangen in de ontginningszone werd tot eind 2022 afgevoerd via de Fortgracht en van daaruit onttrokken voor de productie-eenheid door de NV Argex. De overloop van de Fortgracht gaat richting Zwaluwbeek naar de Schelde. In 2023 werd een aanpassing doorgevoerd waardoor het opgevangen regen- en grondwater in de ontginningszone rechtstreeks naar de productie-eenheid van de NV Argex gaat en de Fortgracht volledig losgekoppeld werd van de activiteiten van NV Argex.

5.3.8 Biodiversiteit

Het fysisch systeem (bodem en water) is bepalend voor de potenties inzake biodiversiteit. De bestaande natuurlijke structuur in de omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de Schelde en haar oude meanders. Wat biodiversiteit betreft, wordt het fort van Kruibeke ten noordoosten van het plangebied bestempeld als biologisch zeer waardevol volgens de Biologische Waarderingskaart (BWK versie 2). Binnen de contour van het plangebied worden enkele percelen vastgesteld als biologisch waardevol en als biologisch minder waardevol complex.

Er worden geen faunistische belangrijke gebieden waargenomen in en/of rond het plangebied.

Volgens de habitatkaart komen er binnen het plangebied geen habitatzones voor cf. de Natura 2000-gebieden. Ten noordoosten, overeenkomend met de site van het fort van Kruibeke, is een zone aangeduid als 'onzeker habitat' cf. de Natura 2000-gebieden.

Binnen de contour van het plangebied worden er geen historisch permanente graslanden waargenomen. Ten zuiden, ter hoogte van het natuurreservaat 'Het Kortbroek', zijn enkele zones aangeduid als historisch permanent grasland.

Binnen een straal van 1 km rond het plangebied bevindt zich:

- Het habitatrichtlijngebied 'Schelde- en Durmeestuarium van de Nederlandse grens tot Gent';
- Het vogelrichtlijngebied 'Durme en de middenloop van de Schelde'.

Het plangebied wordt niet gekenmerkt door VEN- en IVON gebieden. Het meest nabije IVON-gebied is het natuurverwevingsgebied 'De vallei van de Boven Zeeschelde van de Dender- tot de Rupelmonding' en komt grotendeels overeen met het Poldergebied van Kruibeke ten zuiden van het plangebied. Binnen dit natuurverwevingsgebied zijn eveneens enkele zones aangeduid als historisch permanent grasland.

De nog niet ontgonnen percelen ten westen van de groeve hebben daarentegen een beperkte biologische waarde en zijn van geringe waarde voor avifauna en vleermuizen. In de omgeving van de groeve zijn de restanten van het fort van Kruibeke en de polders op de linkeroever van de Schelde de belangrijkste aandachtsgebieden die bescherming genieten.

5.3.9 Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie

Het plangebied bevindt zich nabij het fort van Kruibeke, die onderdeel vormt van de fortengordel rond Antwerpen. Het fort van Kruibeke is deels ingenomen door de ontginningsactiviteiten van de kleigroeve Argex-Sterhoek. Het deel van het fort en omliggende walgrachten die op vandaag intact zijn gebleven, zijn vastgesteld als bouwkundig erfgoed (ID: 97944). Ten zuiden van het plangebied is het 'Kasteel Altena' gelegen, aansluitend op het natuurreserveaat Het Kortbroek, dat eveneens is vastgesteld als bouwkundig erfgoed (ID: 85828).

Aan de overzijde van de Zeeschelde is de 'Hobokense Polder' als beschermd cultuurhistorisch landschap erkend (ID: 4697) en vormt zo een landschappelijk erfgoedelement.

In het plangebied zelf bevinden er zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedelementen en is een aanzienlijk deel vastgesteld als gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.

6 Milieubeoordeling - milieuverklaring

6.1 Plan-MER-plicht

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorziet dat de milieubeoordeling geïntegreerd wordt in het planproces en gedurende het volledige planproces aan bod komt. Er wordt een plan-MER opgemaakt voor alle relevante disciplines. Een passende beoordeling is niet vereist. Het plan-MER is opgenomen als afzonderlijke bijlage.

Elk plan – en dus ook dit GRUP – brengt veranderingen in de leefomgeving teweeg. De effecten van deze veranderingen op het leefmilieu kunnen te verwaarlozen, positief, maar ook negatief zijn. Het is daarom belangrijk om van RUP's de 'milieueffecten' en hun 'aanzienlijkheid' te onderzoeken op 'geïntegreerde' wijze.

De regelgeving inzake planmilieueffectrapportage is opgenomen in titel IV van het DABM en bijhorende uitvoeringsbesluiten. Het decreet verplicht dat bepaalde plannen van administratieve overheden van gewestelijk, provinciaal of lokaal niveau worden onderworpen aan een milieueffectenonderzoek, vooraleer zij definitief kunnen worden goedgekeurd. Wie een plan met mogelijk aanzienlijke milieueffecten wil opmaken, moet eerst de milieueffecten en de eventuele alternatieven in kaart brengen.

Volgens de geldende regelgeving moet er een plan-MER voor het GRUP worden opgemaakt omdat het een plan betreft inzake o.a. ruimtelijke ordening, het geen klein gebied op lokaal niveau of kleine wijziging betreft, aanzienlijke effecten vooraf niet uit te sluiten zijn en dat het plan het kader kan vormen voor de latere vergunning voor projecten uit de bijlagen van het project-m.e.r.-besluit (10 december 2004 en latere wijzigingen).

Dit is een milieueffectenbeoordeling zoals bedoeld in de plan-MER-richtlijn. De term 'geïntegreerd milieuonderzoek' wordt echter bewust verkozen omdat deze term aangeeft dat de evaluatie van effecten parallel verloopt aan de planontwikkeling.

6.2 Scoping

In de startnota werd de eerste stap van het milieuonderzoek gezet, de '*scoping*'. Dit wil zeggen dat voor het planvoornemen dat in de startnota is, werd nagegaan wat de (theoretische) effecten op het milieu kunnen zijn, of deze effecten relevant zijn, en zo ja of ze relevant genoeg zijn om mee te nemen in het verdere milieuonderzoek tijdens het planproces.

De milieueffecten van de planingrepen zullen worden onderzocht ten aanzien van de referentietoestand(en), en dit voor de verschillende relevante disciplines. Dit onderzoek gebeurde door erkende onafhankelijke deskundigen. Indien er negatieve effecten optreden, kunnen de deskundigen milderende maatregelen of monitoring voorstellen.

De scoping en aanzet M.E.R.-methodologie en het plan-MER dat bij het GRUP hoort is uitgewerkt door deskundigen van M-Tech. Het plan-MER is opgenomen als afzonderlijke bijlage.

De **planingrepen** zijn de wijzigingen die door het plan (kunnen) gebeuren.

6.3 Referentietoestand

De wijzigingen worden bekeken ten opzichte van verschillende **referentiesituaties**. De referentiesituatie is de toestand van het milieu die als vergelijkingsbasis dient voor het beschrijven en beoordelen van de impact van een plan. De referentiesituatie is dus de toestand van de omgeving in het referentiejaar in afwezigheid van het plan. Als de referentiesituatie in de toekomst ligt, bepalen de autonome en gestuurde ontwikkelingen (beslist beleid) mee hoe die referentiesituatie er uit ziet.

Voor het GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging' is er geen verschil tussen de feitelijke en de juridische referentiesituatie.

Alle effecten die optreden, worden beoordeeld ten opzichte van deze referentiesituatie. Er wordt met andere woorden nagegaan wat de effecten zullen zijn van het plan op ogenblik x in de toekomst, rekening houdend met het reeds besliste beleid dat (onafhankelijk van het plan) op dat ogenblik zal gerealiseerd zijn.

6.4 Scoping - disciplines

De effecten worden onderzocht voor verschillende **milieudisciplines**. Afhankelijk van de planingrepen kunnen effecten optreden in de disciplines Mobiliteit, Geluid en trillingen, Lucht, Bodem, Water, Biodiversiteit, Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, Mens – ruimtelijke aspecten en Mensgezondheid. In de scoping wordt nagegaan in welke disciplines effecten kunnen verwacht worden. Daarbij worden niet enkel de effecten die optreden in het onderzoeksgebied, maar ook de effecten die door het plan op andere plaatsen kunnen optreden, onderzocht.

Het **studiegebied** wordt bepaald door de indicatieve (mogelijks te verwachten) effectafstanden van de ingrepen ten aanzien van haar omgeving. De effectafstanden worden bepaald door de kenmerken van de effectgroep en de functies in de ruimere omgeving ten aanzien waarvan deze bepaald worden, zoals bewoonde gebieden, recreatiegebieden, openbare nutsvoorzieningen, ... Het studiegebied is dus verschillend zijn voor de diverse disciplines en effecten.

Er worden voor dit plan geen **grensoverschrijdende effecten** verwacht.

Het plan-MER is aangeven welke de **leemten in de kennis** zijn die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de concrete inrichting van het plangebied, maar kunnen ook betrekking hebben op de gebruikte methode en het inzicht in het milieueffectenonderzoek. Het plan-MER geeft aan hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

2.12_00568_00001 GRUP 'Herstructurering kleigroeve Argex – wijziging'

Toelichtingsnota tekst

Pagina 49 van 60

Iedere discipline wordt uitgewerkt door een door de overheid erkende onafhankelijke **deskundige**. Er wordt eveneens advies gevraagd aan de relevante administraties. De richtlijnboeken fungeren hierbij als leidraad voor de deskundigen, waarbij de methodiek wordt aangepast en afgestemd op het voorliggend plan.

Bij negatieve effecten wordt er door de deskundigen nagegaan of ze kunnen worden vermeden en of er relevante **milderende maatregelen** kunnen toegepast worden. Dit zijn wijzigingen aan het plan of bijkomende randvoorwaarden zodat de negatieve effecten minder negatief worden.

Sommige maatregelen zijn afhankelijk van of en hoe de effecten zich juist zullen manifesteren. Een aantal milieuaspecten vereisen verdere opvolging of **monitoring**.

Op basis van deze scoping, en in combinatie met de aard, omvang en ligging van het plan, werd van een aantal disciplines in de scopingfase ingeschat dat ze bepalend zullen zijn. Ze worden als belangrijkste disciplines, zgn. sleuteldisciplines, beschouwd en zullen sturend zijn voor het verder onderzoek, de verder planvorming of de optimalisatie van het plan grondig onderzocht. Het gaat om:

- Geluid en trillingen
- Lucht
- Bodem en grondwater
- Waterhuishouding en oppervlaktewater
- Mens-gezondheid
- Biodiversiteit

Deze sleuteldisciplines worden onderzocht door erkende MER-deskundigen.

Van de nevendisciplines wordt ingeschat dat ze gelet op de aard, ligging en omvang van het huidige plan geen aanleiding geven tot significante negatieve effecten. Zij worden beknopt behandeld door de MER-coördinator:

- Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie
- Mens-mobiliteit
- Mens – ruimtelijke aspecten en hinder
- Klimaat

In onderstaande tabel worden het ingreep-effectenschema met de potentieel te onderzoeken effecten weergegeven. Dergelijk schema dient ter scoping van de mogelijke effecten die kunnen optreden als gevolg van deze ingrepen en activiteiten bij de realisatie van het plan. Een ingreepeffectschema geeft hierdoor een scope van alles wat mogelijks onderzocht kan of moet worden in de milieudisciplines.

Overzicht van de relatie tussen ingreep/activiteit en de te verwachten effecten

Activiteit	Lucht	Water	Bodem en Grondwater	Geluid	Landschap	Mens	Biodiversiteit	Overige
Aanvoer afvalstromen	X			X	X	X	X	X
Voorbehandeling afvalstromen	X			X	(x)	X	(x)	
Berging afvalstromen	X	x	x	X	(x)	X	X	x
Transport werknemers, contractanten, bezoekers	X			X		X		

X: er is mogelijk een significant effect (X): er is mogelijk een effect

6.5 Milderende maatregelen

In het plan-MER is voor de verschillende disciplines een beoordeling gebeurd van de milieu-effecten. Daarbij is aangegeven welke milderende maatregelen mogelijk en noodzakelijk zijn.

In onderstaande tabel wordt per discipline weergegeven welk de milderende maatregelen in het plan-MER zijn en hoe deze worden vertaald in het GRUP. Voor de interpretatie van deze tabel is het van belang dat geldende sectorale regelgeving van toepassing is op het bergen van non-ferroslakken. Het feit dat dergelijke regels niet vermeld worden doet uiteraard niets af aan het feit dat deze regels via de vergunningverlening zullen opgelegd worden.

Tabel 2: Milderende Maatregelen en vertaling in voorliggend GRUP

Milderende maatregelen	Vertaling in voorliggend GRUP
Lucht: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Oppervlaktewater en afvalwater: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Bodem en grondwater: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Geluid en trillingen: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Mens – Gezondheid: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Biodiversiteit: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist

Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Mens - ruimtelijke aspecten: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist Opmerking: de ondergrondse kruising is deel van planvoornemen en is opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften.
Mens – mobiliteit: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist Opmerking: de ondergrondse kruising is deel van planvoornemen en is opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften.
Licht en straling: geen milderende maatregelen	Geen vertaling vereist
Klimaat	Geen vertaling vereist

6.6 Locatiealternatieven

Algemeen

Het genereren van alternatieven heeft als doel verschillende mogelijke oplossingen te vinden die beantwoorden aan de plandoelstellingen. Een alternatief is aldus een andere manier om de plandoelstelling(en) te realiseren.

Algemeen kunnen verschillende soorten alternatieven worden onderscheiden:

- Nulalternatief: het ‘alternatief’ dat erin bestaat het planvoornemen niet uit te voeren.
- Locatiealternatief: het plan of delen ervan worden gerealiseerd op een andere locatie.
- Inrichtingsalternatief: binnen hetzelfde plangebied een andere (ruimtelijke) configuratie van hetzelfde programma voorzien.
- Uitvoeringsalternatief: verschilt slechts door de manier waarop het wordt uitgevoerd (tijdens de aanlegfase).
- Programma-alternatief: de verschillende bouwstenen van een plan worden verschillend (bijvoorbeeld maximaal ten opzichte van minimaal) ingevuld.

Binnen deze alternatieven kunnen ook varianten gedefinieerd worden. Dit zijn beperkte wijzigingen die slechts op een aantal aspecten onderscheidend zijn van elkaar.

Nul-alternatief

Het nulalternatief is het 'alternatief' dat erin bestaat het planvoornemen niet uit te voeren. In een plan-MER moeten "de relevante aspecten van de bestaande situatie van het milieu en de mogelijke ontwikkeling ervan als het plan niet wordt uitgevoerd", worden beschreven (De regelgeving inzake alternatieven is opgenomen in het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (en latere wijzigingen), art. 4.2.8, §1bis, 2° (DABM)). Een nulalternatief betekent dat er geen aanpassingen doorgevoerd worden aan de huidige mogelijkheden van de kleigroeve Argex-Sterhoek. Dit maakt dat de berging van non-ferroslakken onvergunbaar blijft. Dit alternatief voldoet niet aan de doelstellingen van het plan en wordt dan ook niet meegenomen voor verder onderzoek:

- Het nul-alternatief maakt dat de andere categorie 1-stortplaatsen in Vlaanderen benut moeten worden voor het bergen van de non-ferroslakken. Deze stortplaatsen kunnen geen voldoende bergingscapaciteit garanderen en gaan bijkomend gepaard met een significante mobiliteitsimpact door de af te leggen afstand van de goederen d.m.v. wegtransport (locatieonderzoek, zie bijlage 1).
- Het nulalternatief voorziet geen geldige bergingsplaats voor de te bergen non-ferroslakken waardoor o.a. de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten van Umicore Hoboken in het gedrang komt.

Locatie-alternatieven

Mogelijke locatie-alternatieven werden voorafgaand aan dit planproces onderzocht in de vorm van een locatieonderzoek. Het locatieonderzoek is integraal bijgevoegd bij deze toelichtingsnota.

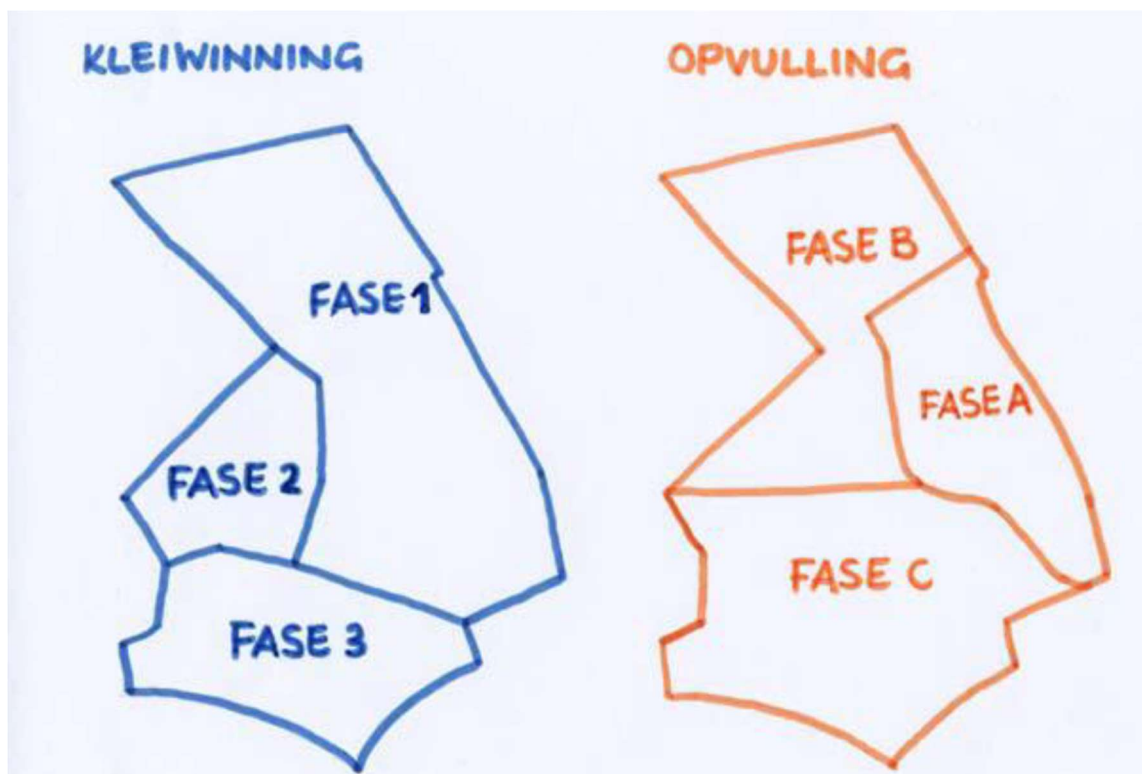
6.7 Inrichtingsalternatieven

Gezien het planvoornemen inhoudt om de voordien ontgonnen kleiputten te verontdiepen met de vooropgestelde afvalstromen, ligt de inrichting van het terrein relatief vast. Het formuleren van inrichtingsalternatieven zou afbreuk doen aan het vooropgestelde planvoornemen en zijn dus niet aan de orde.

Kleigroeve Argex-Sterhoek

Kleiwinning

De op heden reeds ontgonnen kleiputten van de kleigroeve Argex-Sterhoek, namelijk de gronden overeenkomend met fase 1 en fase 2, komen op vandaag (gedeeltelijk) in aanmerking voor verontdieping. De berging van de non-ferroslakken zorgt, t.a.v. de historische bergingshoeveelheden, voor een versnelde verontdieping van de reeds aanwezige ontginningsputten. Op heden is de jaarlijkse maximale bergingscapaciteit reeds bereikt. Dit maakt dat enkel een verontdieping mogelijk is op de gronden overeenkomend met fase 1 en fase 2. Een inrichtingsalternatief, afwijkend van deze te verontdiepen ontginningsputten, is daardoor niet aan de orde.

Figuur 7: Relatie tussen de fasering van de kleiwinning en de opvulling op de site

Kleiwinning	Periode	Mio m ³
Fase 1	1967 – 2011	3 – 4
Fase 2	2011 – 2023	2 – 3
Fase 3	2023 - 2036	3
Totaal		8 – 10

Tabel 1: Fasering van de kleiwinning site Argex-Sterhoek (Bron: Project-MER Sterhoek NV, 2020)

Opvulling	Periode	Mio m ³
Fase A	2010 – 2022	2,4
Fase B	2010 – 2030	2,6 – 3,5
Fase C	2028 - 2040	2,5 – 3
Totaal		7,5 – 9

Tabel 2: Fasering en capaciteit van de opvulling site Argex-Sterhoek (Bron: Project-MER Sterhoek NV, 2020)

(Disclaimer: Timing van fasering is geschat en kan afwijken van de werkelijkheid)

Opvulling van de kleigroeve

Fase A en B

De Vlaamse Waterweg voorziet erin om de in exploitatie zijnde kleigroeve gefaseerd, met name fase A en een groot deel van fase B, op te vullen in de periode 2008-2030. In het kader van deze opvulling van de kleigroeve beschikt De Vlaamse Waterweg over een omgevingsvergunning voor de opvulling van de groeve met 5.000.000 m³ verontreinigde uitgegraven bodem en verontreinigde bagger- en ruimingsspecie, verleend door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen op 29 januari 2009 en dit voor een termijn eindigend op 28 januari 2029. Voor het deel van de groeve gelegen in de provincie Antwerpen (gemeente Zwijndrecht) werd de aanvraag ingediend bij de deputatie van de provincie Antwerpen. Deze verleende op 27 november 2008 de milieuvergunning voor het verontdiepen (opvullen) van de kleigroeve met 1.421.300 m³ baggerspecie en bodem voor een termijn van 20 jaar.

Op 8 september 2016 heeft de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw aan De Vlaamse Waterweg NV de milieuvergunning verleend voor o.a. een volume van in totaal 308.750 m³ niet-herbruikbare verontreinigde uitgegraven bodem, reinigingsresidu van grondreinigingscentra en slib van de lokale afvalwaterzuivering voor het opvullen van de groeve met vermindering van hetzelfde gevraagde volume ontwaterde niet-herbruikbare bagger- en ruimingsspecie. Op 21 maart 2019 heeft de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw aan De Vlaamse Waterweg de omgevingsvergunning verleend voor o.a. een volume van in totaal 741.250 m³ niet-herbruikbare verontreinigde uitgegraven bodem, reinigingsresidu van grondreinigingscentra en slib van de lokale afvalwaterzuivering voor het verontdiepen van de groeve met vermindering van hetzelfde gevraagde volume ontwaterde niet-herbruikbare bagger- en ruimingsspecie. Onder dit vergunningsbesluit werd ook de entiteit van Waterwegen en Zeekanaal NV aangepast naar De Vlaamse Waterweg en werd de omgevingsvergunning uitgereikt voor zowel de provincie Antwerpen als de provincie Oost-Vlaanderen onder het nieuwe Omgevingsvergunningendecreet. Op 11 december 2020 heeft de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme aan De Vlaamse Waterweg de omgevingsvergunning verleend voor o.a. een volume van in totaal 5.941.100 m³ ontwaterde, niet-herbruikbare bagger- en ruimingsspecie (4.761.100 m³), niet-herbruikbare verontreinigde uitgegraven bodem, reinigingsresidu van grondreinigingscentra en slib van de lokale afvalwaterzuivering (1.130.000 m³) en niet-gevaarlijke, asbesthoudende bodem, bagger- en ruimingsspecie (50.000 m³) voor het verontdiepen van de groeve. Onder dit vergunningsbesluit werd rub 2.2.2.a)²° geschrapt en rub. 3.6.3.2° (lozingsdebiet) verlaagd naar 50m³/u. Dit vergunningsbesluit verstrijkt op 26 november 2028.

Fase B en C

Via het MB d.d. 29 maart 2018 werd een bijkomend deel van de groeve op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen (gemeente Kruibeke), namelijk een klein deel van fase B (2 percelen met nrs. 379 en 380) en de derde en laatste fase (fase C), vergund op naam van Sterhoek NV voor het verontdiepen met 3.500.000 m³ ontwaterde niet-herbruikbare bagger- en ruimingsspecie, niet-herbruikbare verontreinigde uitgegraven bodem, reinigingsresidu's van grondreinigingscentra en slib van de lokale afvalwaterzuivering. Het betreft dus andere percelen dan diegene opgenomen in de vergunningsbesluiten van De Vlaamse Waterweg. De nabestemming van dit gebied is bepaald in het definitief door de Vlaamse Regering vastgestelde Gewestelijk RUP van 20 juli 2012 (Afbakening van de gebieden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen - Herstructurering Kleigroeve Argex). De betreffende percelen (provincie Oost-Vlaanderen, gemeente Kruibeke) bevinden zich volgens dit

GRUP in een gebied voor de winning van oppervlakedelfstoffen met nabestemming gemengd regionaal bedrijventerrein, zoals het grafisch plan van dit GRUP weergeeft.

6.8 Uitvoeringsalternatieven

Op uitvoeringsalternatieven wordt hier niet ingegaan; deze betreffen alternatieven die zich op het niveau van de uitvoering en projectfase bevinden.

6.9 Programma-alternatieven

Er zijn geen programma-alternatieven gezien het planvoornemen van voorliggend planinitiatief louter de verontdieping van de aanwezige ontginningsputten inhoudt.

7 Vertaling in het verordenend grafisch plan en verordenende stedenbouwkundige voorschriften

Dit GRUP houdt een wijziging in van het bestaande GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex'. Het gaat om een beperkte wijziging die direct volgt uit de plandoelstelling. Die doelstelling is tweeledig en ook de vertaling ervan in grafisch plan en stedenbouwkundige voorschriften is tweeledig:

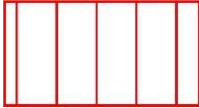
1. Het bergen van non-ferroslakken mogelijk maken in de Argex groeve of de definitieve opslagplaats (DOP). Hiervoor wordt een overdruk toegevoegd op het grafisch plan. Vormelijk gaat het om een bijkomend artikel (artikel 11) in de stedenbouwkundige voorschriften. In dit voorschrift zijn ook bepalingen opgenomen over een ondergrondse kruising van de N419.
2. In vergunningen is het mogelijk gemaakt om reinigingsresidu's van grondreinigingscentra, en niet-reinigbare gronden te bergen in de Argex groeve of de definitieve opslagplaats (DOP). Die stoffen worden toegevoegd aan de toegelaten te bergen stoffen, zoals bepaald in artikel 4. Hiermee wordt dus het artikel 4 van het bestaande GRUP gewijzigd.

Bovenstaand overzicht houdt ook in dat het bestaande GRUP voor het overige niet wordt gewijzigd en dat het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften volledig behouden blijven. Er worden met andere woorden geen aanpassingen aangebracht aan de artikels 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 en 10.

Louter ter informatie om de leesbaarheid van het plan te vergroten, wordt een verzamelplan voor het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften toegevoegd (aan het GRUP).

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
 Overdruk – symbolische aanduiding <i>Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur in toepassing van de artikels 1, 2 en 3, zoals opgenomen in het GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex' (BVR 20/07/2012).</i> Artikel 4. Definitieve opslagplaats (DOP) In deze zone kunnen de ontginningsputten gebruikt worden voor het bergen van bagger en ruimingsspecie, niet herbruikbare bodem, minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriaal en niet-reinigbare gronden. Daarnaast zijn volgende hoofdactiviteiten toegelaten voor zover ze tijdelijk zijn en in functie staan van de voorbehandeling van de te bergen specie: - verwerking en bewerking van bagger- en ruimingsspecie	In het GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex (BVR 20/07/2012) is het mogelijk gemaakt om de bestaande ontginningsputten te gebruiken voor het bergen van verontreinigde en niet verontreinigde niet herbruikbare bagger- en ruimingsspecie, uitgegraven bodem en niet-gevaarlijke asbesthoudende bodem grotendeels afkomstig uit waterwegen of werken hieraan. De te storten fractie bestaat enkel uit niet herbruikbaar materiaal. Met het GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex – wijziging' wordt in artikel 4 de bepaling:

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
- grondopslag en grondbewerking Bij de opvulling wordt rekening gehouden met de technische randvoorwaarden voor het realiseren van de eindbestemming. Bij de vergunningsaanvraag wordt deze technische afwerking toegelicht. De voorbehandeling van de bagger- en ruimingsspecie gebeurt binnen de contour van deze overdruk en wel daar waar de belangrijkste aanvoer van deze specie voorzien wordt en zonder een hypotheek te leggen op de verdere exploitatie van het gebied. Het technisch afwerken van de definitieve opslagplaats gebeurt rekening houdend met de codes van goede praktijk en met het oog op een volwaardige realisatie van de eindbestemming. Na afwerking van de definitieve opslagplaats kan het gebied ingericht worden volgens de nabestemming. Bij de eindafwerking wordt uitgegaan van het principe van het hergebruik van dekgronden en minimalisatie van de aanvoer van bodem.	“In deze zone kunnen de ontginningsputten gebruikt worden voor het bergen van bagger en ruimingsspecie en niet herbruikbare bodem.” Vervangen door het volgende: “In deze zone kunnen de ontginningsputten gebruikt worden voor het bergen van bagger en ruimingsspecie, niet herbruikbare bodem, minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriële en niet-reinigbare gronden.” Aan het bestaande voorschrift wordt dus toegevoegd dat het toegelaten is om in de groeve minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriële en niet-reinigbare gronden te bergen. Het bergen van non-ferroslakken wordt mogelijk gemaakt in een gedeelte van de groeve, zie daarvoor artikel 11. De term “Bodemmateriële wordt gedefinieerd in artikel 2 pt. 33 van het Bodemdecreet. Dit maakt dat de toegelaten te bergen fracties verruimd worden cf. de fracties opgenomen in de laatst goedgekeurde vergunning (nl. minerale restfractie van de fysisch-chemische reiniging van bodemmateriële en niet-reinigbare gronden) en de non-ferroslakken (zie artikel 11). Met voorbehandeling van te bergen specie wordt bedoeld: het onderzoeken van de specie (bijvoorbeeld op aandeel zandfractie, op verontreiniging en op mogelijkheden tot hergebruik) en het onderwerpen van de specie aan scheidings-, ontwaterings en zuiveringsprocessen in functie van overhouden van de niet herbruikbare fractie. De voorbehandeling gebeurt op de locatie aansluitend bij het belangrijkste aanvoerpunt van de specie ter hoogte van de Burchtstraat. Aangezien vooral bagger- en ruimingsspecie dient te worden voorbehandeld, zullen de voorbehandelingsinstallaties gelegen zijn nabij het aanvoerpunt vanaf de Schelde (zuidelijk van het Fort). Met de codes van goede praktijk wordt onder meer verwezen naar de handleiding voor het opvullen van putten, groeven en graverijen (Vlarem rubriek 60, www.grondbank.be) en de handleiding voor het opvullen van definitieve opslagplaatsen (DOP's) (www.grondbank.be en www.ovam.be). Het principe van het hergebruik van dekgronden en minimalisatie van de aanvoer van bodem houdt in dat voor de eindafwerking zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van voorheen afgegraven bodem en dat de aanvoer van gronden van buiten de site zo beperkt mogelijk blijft.

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
 <i>Overdruk – symbolische aanduiding</i> <i>Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur in toepassing van de artikels 1, 2 en 3, zoals opgenomen in het GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex' (BVR 20/07/2012).</i> Artikel 11. Definitieve opslag non-ferroslakken	
Binnen het gebied aangeduid met rode overdruk is het toegelaten de ontginningsputten te gebruiken voor het bergen van non-ferroslakken. Het bergen van de non-ferroslakken is beperkt tot maximaal 1.000.000m³ en gebeurt verplicht in twee of meer afzonderlijke bergingsvakken. De aanvoer van non-ferroslakken gebeurt via het water. Voor de aanvoer van non-ferroslakken wordt voorzien in een ondergrondse kruising vanaf de Argexgroeve naar de Scheldekaai onder de N419. De aanvraag voor het bekomen van een omgevingsvergunning voor het bergen van non-ferroslakken omvat eveneens de aanleg van de ondergrondse kruising, voor zover die, op het ogenblik van de aanvraag, nog niet vergund of gerealiseerd is.	Binnen het gebied aangeduid als definitieve opslag (artikel 4) wordt een zone afgebakend (met een rode overdruk, artikel 11) waar in de stedenbouwkundige voorschriften de mogelijkheid voorzien wordt om non-ferroslakken te bergen. Deze aanduiding is bedoeld om de non-ferro slakken die resulteren uit het productieproces van Umicore te bergen. Gezien de ligging en de beschikbaarheid van kades zowel bij Umicore als Argex zal het vervoer via de Schelde gebeuren. Er wordt een maximale bergingscapaciteit bepaald in de stedenbouwkundige voorschriften: die bedraagt 1 mln m³. Gezien de huidige activiteiten bij Umicore komt dit overeen met een periode van ongeveer 10 jaar. Een gedeelte van de opslagplaats (DOP) komt niet in aanmerking voor bergen van non-ferroslakken. Het gaat om zones die vandaag nagenoeg volledig zijn opgevuld. Het bergen van de non-ferroslakken zal, zoals in de regelgeving bepaald, steeds in afzonderlijke stortvakken gebeuren, afgescheiden van de andere te bergen fracties op de site. De regelgeving voorziet dat non-ferroslakken steeds in afgesloten stortzakken gedeponerd worden en na vulling hermetisch afgesloten worden en voorzien van lekdetectie. Het water dat onttrokken wordt aan de deponie wordt gemonitord, ook daarvoor geldt de sectorale regelgeving zodat het niet nodig is hierover regels in het GRUP op te nemen. <u>Ondergrondse kruising</u> Ter hoogte van de bedrijfssite van Argex wordt de N419 nu op maaiveldniveau gekruist door bedrijfsverkeer van en naar de deponie. Om deze kruisende verkeersbewegingen terug te dringen wordt de realisatie van een ondergrondse kruising vooropgesteld. Deze ondergrondse kruising wordt - voor zover technisch haalbaar - ingericht om het doorgaand verkeer op de Kruibeeksesteenweg te ontlasten van het kruisend verkeer en ten einde de algemene doorstroming en verkeersveiligheid te optimaliseren. Zo wordt het bestaande conflictpunt op de N419 verholpen. Deze ondergrondse kruising vormt onderdeel van de omgevingsvergunningsaanvraag voor het bergen van de non-ferroslakken indien deze op dat moment nog niet werd vergund en/of gerealiseerd.

8 Ruimtebegroting

De grondkleur en bestemmingen zoals opgenomen in het bestaande GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex' (BVR 2 juli 2012) blijven ongewijzigd behouden.

Er wordt een overdruk toegevoegd en artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften worden aangevuld. Er wordt bijkomend een overdruk (artikel 11) toegevoegd waarmee het bergen van non-ferroslakken wordt mogelijk gemaakt. Die aanvullingen hebben geen gevolgen op de bestemmingscategorieën.

De wijziging heeft dus geen invloed op de ruimtebegroting.

9 Op te heffen voorschriften

Er wordt met voorliggend plan geen voorschriften van het GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex' opheffen. Het voorliggend GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex – wijziging' vormt louter een toevoeging op het reeds vigerende GRUP. De geldende stedenbouwkundige voorschriften blijven nagenoeg ongewijzigd. Zo blijven artikel 1, artikel 2, artikel 3, artikel 5, artikel 6, artikel 7, artikel 8, artikel 9 en artikel 10 van het GRUP 'Herstructurering Kleigroeve Argex' ongewijzigd.

In het plangebied worden geen verkavelingen opgeheven.

10 Register

Voorliggend plan houdt geen wijziging in van de bestaande bestemmingscategorieën zodat het ook geen basis vormt voor planschade, planbaten, kapitaalschade of gebruikersschade.

Het GRUP bevat om die reden geen grafisch register van mogelijke vergoedingen.